

Een aantal koans uit de Blauwe Rots verzameling

Chao Chou's "De ultieme weg is zonder moeilijkheden" - Koan 2, 57, 58 en 59

Hsueh Feng's "Schildpad-neus slang" - Koan 22

Yun Men's "Lichaam blootgesteld, de gouden wind" - Koan 27

Nan Ch'uan's "Waarheid die nooit uitgesproken is" - Koan 28

Nan Ch'uan's "Het is als een droom" - Koan 40

Ho Shan's "Weten hoe de trom te slaan" - Koan 44

Hsueh Feng 's "Wat is het?" - Koan 51

Pai Chang's "Wilde Eenden" - Koan 53

Feng Hsueh's "Eén atoom van stof" - Koan 61

Yun Men's "Daarbinnen is een juweel" - Koan 62

Yun Men's "Cake" - Koan 77

Yun Men's "De provisiekast in de keuken en de hoofdpoot" - Koan 86

De handen en ogen van de Bodhisattva van het Grote Mededogen - Koan 89

Chao Chou's "Drie keerwoorden" - Koan 96

Chao Chou¹: “De ultieme weg is zonder moeilijkheden”

Koan 2, 57, 58 en 59

De ultieme weg is zonder moeilijkheden - Koan 2

Chao Chou sprak de gemeenschap toe: “De ultieme weg is niet moeilijk, vermijdt slechts onderscheid maken. Zodra woorden worden gesproken, is het, ‘dit is onderscheid maken’, ‘dit is helderheid’². Deze oude monnik verblijft niet in helderheid; houden jullie nog vast aan wat dan ook, of niet?”

Toen vroeg een monnik: “Nu u niet verblijft in helderheid, waar houdt u zich aan vast?”

Chou antwoordde: “Ik weet het ook niet”

De monnik zei: “Nu u het niet weet, leraar, waarom zegt u dan toch, dat u niet in helderheid verblijft?”

Chou zei: “Het is voldoende vragen te stellen; maak je buigingen en vertrek naar je kamer.”

Fragment uit het commentaar:

Chao Chou is een zeer capabele leraar. Hij discussieert niet over het diepzinnige of het mysterieuze, hij spreekt niet over ‘mentaliteit of perspectieven’³. Hij verhoudt zich tot mensen in termen van de fundamentele zaak. Daarom zei hij, “Wanneer we elkaar beschimpen, laat ik je mijn snavel vastgrijpen. Wanneer we elkaar bespugen, laat ik je me bespugen met kwijl.” Het is nauwelijks bekend dat niemand in de wereld hem aankon, ofschoon Chao Chou gewoonlijk nooit slaan of schreeuwen gebruikte

---

¹ Zhaozhou Congshen (778-897)

² Naar de eerste regels uit de ‘Zegel van het geloof in het hart’, toegeschreven aan de derde patriarch:

De ultieme weg is zonder moeilijkheden
Vermijdt slechts onderscheid maken
Vermijdt slechts aantrekken en afstoten
En je zult helder en duidelijk zijn

³ Chi en ching. Chi wordt gebruikt voor potentieel, capaciteit, het betekent ook geestelijke activiteit in zijn algemeenheid. Ching is een object, een sfeer, een mentaal gebied, mentale ervaringen, waar je niet aan moet hechten, Chi-ching is zoiets als de staf hoog houden, de wenkbrauwen opheffen, met de ogen knipperen.

om met mensen om te gaan, en alleen gewone woorden gebruikte. Dat was zo omdat hij nooit berekenende argumenten nodig had, hij kon zijwegen bewandelen, de zaak op zijn kop zetten, er tegenin gaan of mee gaan, en grote vrijheid bereiken. De mensen begrijpen dat tegenwoordig niet, en zeggen slechts dat Chao Chou de vraag niet beantwoordde of geen uitleg gaf aan de man. Dringt het niet tot je door, dat je er volledig naast zit?

Gedicht

De ultieme (essentiële) weg is zonder moeilijkheden
De uitspraken zijn ter zake, de woorden zijn ter zake
In één zijn er vele soorten
In twee is er geen dualiteit
Aan de horizon verrijst de zon en staat de maan
Achter de omheining worden de bergen steil en het water koud
Hoe kan er nog vreugde zijn, wanneer het bewustzijn in je schedel
is uitgeput?
Het geluid van de draak in de dode boom is nog niet uitgeput
Moeilijk, moeilijk!⁴
Onderscheid maken? Helderheid? Kijk voor jezelf!

Chao Chou 's Domme kluns

Koan 57

Een monnik vroeg aan Chao Chou, “ ‘De ultieme weg is niet moeilijk, vermijdt slechts onderscheid maken.’ Wat is onderscheid maken?”

Chou zei, “In hemel en aarde ben ik alleen de Hoog geëerde”

---

⁴ De leek P'ang zat in zijn strohut. Plotseling riep hij uit: “*Moeilijk, moeilijk, alsof je 10 pond sesamolie vanaf de top van een boom probeert te verspreiden*”. “*Makkelijk, makkelijk*”, antwoorde mevrouw P'ang, “*het is slechts zoals met je voeten de grond raken als je uit bed stapt*”. “*Noch moeilijk, noch makkelijk*”, zei hun dochter Ling-Chao, “*de patriarchen verblijven op de top van elk grassprietje*”

De monnik zei, “Dat is nog altijd onderscheid maken.”

Chou zei, “Domme kluns, Waar is het onderscheid maken?”

De monnik was sprakeloos.

Fragment uit het commentaar.

Er zijn veel mensen die dit niet begrijpen. Ze zeggen dat de ultieme weg niet moeilijk is, maar ook, zonder iets wat niet moeilijk is; het is alleen maar het vermijden van onderscheid maken . Als je het zo begrijpt zal je het, zelfs in je dromen, nog in geen 10.000 jaar inzien.

Deze monnik is moedig, hij grijpt de tijger bij zijn neusharen, door te zeggen, 'dat is nog altijd onderscheid maken'. Chao Chou maakt hem onmiddellijk sprakeloos, “Domme kluns, waar is het onderscheid maken?” Als de monnik dit aan iemand anders had gevraagd, zou die in verwarring gebracht zijn. Chao Chou bewoog waar het onmogelijk was om te bewegen.

Als je alle slechte en vergiftigde woorden binnen kan dringen, zelfs tot het niveau van 1000 verschillen en 10.000 vormen, dan krijgen alle conventionele maaksels de excellente geur van pure honing. Als je kan doordringen tot daar waar je de werkelijkheid aanraakt, dan zal je Chao Chou 's naakte hart in zijn volledigheid zien.

gedicht

Diep als de oceaan

Stevig als een berg

Een mug worstelt zich tegen de stevige wind in door de lucht

Een mier probeert een ijzeren pilaar te laten beven

Onderscheid maken

Een met vilt bedekte trom onder de dakrand ⁵

Fragment uit het commentaar

---

⁵ een met vilt bedekte drum maakt geen geluid, vragen stellen (de drum slaan) zal nooit een waarachtig antwoord oproepen, alle geluiden verdwijnen in de leegheid

Heb je niet gehoord dat gezegd wordt, dat als je een grondig begrip wil verkrijgen, je geen vraag moet gebruiken om te vragen. Daarom 'Een met vilt bedekte trom onder de dakrand'.

Chao Chou kan het niet uitleggen

Koan 58

Een monnik vroeg aan Chao Chou, “ ‘De ultieme weg is niet moeilijk, vermijdt slechts onderscheid maken.’ Is dat tegenwoordig niet af en toe een cliché⁶ onder de mensen?”

Chou zei, “Ooit stelde iemand me die vraag, en werkelijk, ik kon het vijf jaar lang niet uitleggen”

Fragmenten uit het commentaar

De vraag rijst op als een kilometers hoge muur en het antwoord maakt het ook niet helder.

Hsueh Tou vroeg aan Tsung T'ou Tzu, 'Wat is de betekenis van 'De ultieme weg is niet moeilijk, vermijdt slechts onderscheid maken.' Tsung zei, 'Dieren, dieren.'

Je moet je realiseren dat deze zaak niet te vinden is in de woorden en zinnen. Als er een kerel is die door kan dringen tot het bot en merg, met een doordringend geloof, dan is hij als de draak die bij het water aankomt, als een tijger op weg naar de bergen.

Gedicht

De konings olifant trompettert

De Leeuw brult

Smaakloze praat

Blokkeert de monden van mensen

---

⁶ Yamada gebruikt Pitfall (valkuil) in plaats van cliché. In het commentaar wordt de vraag gesteld of Chao Chou de vraag beantwoordt 'inside or outside a nest of cliché'. Iets waaraan mensen blijven hangen, woorden of gezegdes waarin men een 'nest' bouwt om te blijven hangen.

Zuid, noord, oost, west

De raaf vliegt, het konijn rent⁷

Chao Chou 's Waarom het niet volledig citeren?

Koan 59

Een monnik vroeg aan Chao Chou, “ ‘De ultieme weg is niet moeilijk, vermijdt slechts onderscheid maken. Zodra woorden worden gesproken is dit onderscheid maken.’ Welnu, hoe helpt u mensen, Leraar?”

Chou zei, “Waarom citeer je het niet volledig?”

De monnik antwoordde, “Ik herinner me het slechts tot hier”

Chou zei, “Het is alleen maar dit: ‘Deze ultieme weg is niet moeilijk, vermijdt alleen maar onderscheid maken.’ “

Fragmenten uit het commentaar

De vraag van de monnik was zonder twijfel buitengewoon, maar desalniettemin een activiteit van zijn verstand. Chao Chou onderscheidt draken van slangen, goed van verkeerd. Zonder terug te vallen op berekeningen is hij spontaan, precies, juist en toepasselijk. Het gaat er niet om of hij wel of juist geen woorden ter beschikking had. Of te denken dat zijn antwoord wel of geen woorden heeft. Chao Chou liet de verwisselingen van de logica achter zich. Waarom? Als je deze zaak bediscussieert, is het als vonken van ketsende vuurstenen, als een bliksemschicht,. Alleen als je snel je ogen erop richt, kan je het zien. Als je aarzelt en weifelt, kan je niet verhinderen dat je je lichaam en leven verliest.

Gedicht

Stromend water kan het niet nat maken

---

⁷ De raaf is ook een symbool voor de zon, het konijn voor de maan, hun bewegen is het verstrekken van de tijd.

Blazende wind kan niet binnendringen

De tijger gromt, de draak wandelt

Spoken huilen, geesten jammeren

Zijn hoofd is een meter lang – ik vraag me af wie dat is?

Staan op één voet antwoordt hij zonder te spreken

Fragmenten uit het commentaar

Heb je niet gehoord dat een monnik vroeg, 'Wat is Boeddha?' Waarop een oude eerbiedwaardige antwoordde 'Zijn hoofd is een meter lang en zijn nek is 5 cm lang. Ik vraag me af of jullie mensen hem herkennen. Zelfs ik ken hem niet'. Voor altijd heeft Hsueh Tou Chao Chou volledig afgebeeld. Het werkelijke is altijd binnenin: jullie allemaal moeten dit zorgvuldig onderzoeken en proberen het te zien.

Hsueh Feng⁸'s schildpad-neus slang

Koan 22

Aanwijzing

Er is niets buiten de onmetelijke uitgestrektheid; het is zo klein als atoomstof. Vasthouden en loslaten zijn geen handelingen van iemand anders: oprollen en uitrollen steunen op zichzelf. Als je dat, wat vast zit, wilt bevrijden en dat, wat gebonden is, wilt losmaken, moet je simpel alle sporen (van gedachten) afsnijden en het geluid (van woorden) inslikken. Alle mensen bezitten het essentiële kruispunt; jullie allemaal zijn zo stabiel als een duizend meter dikke muur. Maar vertel me, wiens koninkrijk is dit? Als test, citeer ik dit oude geval, kijk!

Koan

Hsueh Feng sprak de bijeenkomst toe: “Op de Zuidelijke Berg is een schildpad-neus slang. Jullie allemaal moeten daar maar eens goed naar kijken”.

Ch'ang Ch'ing⁹ zei: “Vandaag zijn er zeker mensen in de hal die hun lichamen en hun leven aan het verliezen zijn”.

Een monnik vertelde dit aan Hsuan Sha¹⁰.

Hsuan Sha zei: “Typisch oudere broer Leng (Ch'ang Ch'ing), desalniettemin ben ik niet zo”.

De monnik vroeg: “Wat zou U doen, leraar?”.

Hsuan Sha antwoordde: “Waarom gebruik maken van de Zuidelijke Berg?”

Yun Men¹¹ pakte zijn staf en wierp deze op de grond voor Hsueh Feng, met een gebaar van schrik.

Commentaar

Als je het geleidelijk uitspreidt, laat ik je het geleidelijk uitspreiden; als je het in stukken breekt, laat ik je het in stukken breken.

---

⁸ Xuefen Yicun (822-908)

⁹ Changqing Hioleng (854-932)

¹⁰ Xaunsha Shibe (835-908)

¹¹ Yunmen Wnyan (864-949)

Hsueh was vaak op reis met Yen T'ou (Ch'ang Ch'ing) en Ch'in Shan. Al met al ging hij drie keer naar de T'ou Tzu Berg en beklom hij de Tung Berg negen keer, en pas toen verbrijzelde hij de gelakte emmer.

Op een dag vertrok hij met Yen T'ou om Ch'in Shan te bezoeken. Ze kwamen niet verder dan een herberg op de Tortoise Berg, waar ze insneeuwden. Dagenlang lag Yen T'ou alleen maar te slapen, terwijl Hsueh Feng bleef mediteren. Yen T'ou schreeuwde tegen hem: "Ga toch slapen, je zit maar te mediteren, als een pop van klei. Op een andere dag, een andere plaats, zal je de zonen en dochters van andere families voor de gek houden". Feng wees naar zijn borst en zei: "Ik heb hier binnen nog geen vrede; ik durf mezelf niet teleur te stellen." T'ou zei: "Ik dacht dat jij later naar de top van een eenzame berg zou gaan, een strooien hut zou bouwen en de Grote Leer zou verkondigen; en dan maak je zo'n opmerking." Feng zei: "Ik heb nog geen vrede in mijn hart". T'ou antwoordde: "Als je werkelijk nog zo bent, vertel me je inzichten één voor één; als ze juist zijn zal ik ze voor jou goedkeuren, en als ze verkeerd zijn zal ik ze voor jou eraf snoeien".

Toen zei Hsueh Feng: "Wanneer ik Yen Kuan in de hal hoorde praten over de betekenis van vorm en leegte kreeg ik een inzicht". Yen T'ou zei: "Noem dat de komende 30 jaar nooit meer". Opnieuw zei Feng: "Wanneer ik Tung Shan's gedicht over het oversteken van de rivier las kreeg ik een inzicht". T'ou zei, "Op deze manier kan je jezelf niet redden". Feng ging door: "Later, toen ik bij Te Shan kwam, vroeg ik, 'Heb ik een aandeel in de zaak van het voertuig van de oudste sekte, of niet?'. Shan sloeg me met zijn staf en zei 'Wat zeg je nu?' Op dat moment was het alsof bij mij de bodem uit de emmer viel". Toen begon Yen T'ou te schreeuwen: "Heb je niet gehoord dat wat door de poort naar binnen komt nooit de familie schat kan zijn?" Feng vroeg: "Maar wat moet ik dan doen?". T'ou antwoordde: "Als je in het vervolg de Grote Leer wil verkondigen laat dan alles vanuit het diepst van jezelf naar buiten vloeien, laat het naar buiten komen en hemel en aarde omarmen". Door deze woorden werd Hsueh Feng verlicht. Daarna boog hij, telkens opnieuw luid roepend: 'Vandaag op de Tortoise Berg heb ik eindelijk de weg bereikt! Vandaag op de Tortoise Berg heb ik eindelijk de weg bereikt!'.

Later keerde Hsueh Feng terug naar Min en verbleef op de Olifantenbot Berg. Hij liet een gedicht na over hemzelf:

Een mensenleven, zo hectisch en gehaast, en toch in een ogenblik voorbij
Hoe kan je zo lang blijven voortmodderen in deze rond dobberende wereld
Ik was 32 toen ik uit de bergen kwam
Ik was de 40 al gepasseerd toen ik terug keerde naar Min
Het heeft geen enkel nut telkens weer de fouten van anderen naar voren te brengen
Je eigen fouten moet je continue onder ogen zien
Nederig rapporteer ik aan de met purper beklede edellieden:

De Koning van de Dood heeft geen eerbied voor jullie gouden onderscheidingstekens

Gewoonlijk kwam Hsueh Feng de hal binnen om de monniken toe te spreken: "Omarm in alle opzichten hemel en aarde". Hij sprak niet meer over mysteries, of over de geest of de natuur. Hij verscheen, helemaal alleen, als een ziedende en kolkende massa. Als je te dichtbij komt zal je je gezicht schroeien. Neem je hem niet serieus, dan verlies je je lichaam en je leven. Blijf je in gedachte hangen zonder tot handelen te komen, verlies je het contact.

Pai Chang vroeg Huang Po, "Waar kom je vandaag?" Po zei: "Ik heb paddenstoelen geplukt aan de voet van de Ta Hsiung berg". Chang vroeg: "Nog tijgers gezien?" Po brulde als een tijger. Chang pakte een bijl en maakte een hak beweging. Po sloeg hem. Chang griffelde, ging terug en sprak de gemeenschap toe: "Er is een tijger op de Ta-Hsiung berg, jullie moeten voor hem uitkijken. Vandaag ben ik door hem gebeten".

Elke keer als Chao Chou een monnik tegenkwam vroeg hij onmiddellijk: "Ben je hier al vaker geweest?" Of de monnik nu ja of nee zei, Chao Chou antwoorde altijd: "Ga maar thee drinken". De tempel bewaarder vroeg hem: "De leraar vraagt altijd aan de monniken of zie hier al geweest zijn en zegt dan altijd: 'Ga maar thee drinken', Wat bedoelt u daarmee?". Chao Chou zei: "tempelbewaarder!" Toen deze antwoordde, zei Chao Chou: "Ga thee maar drinken".

Onder aan de poort van Tzu Hu stond een boord waarop stond: "In Tzu Hu is een hond; bovenop pakt hij de hoofden van de mensen, in het midden de romp en beneden zijn benen; aarzel en je bent verloren". Zodra de meester van Tzu Hu een nieuwkomer zag binnenkomen schreeuwde hij en zei "Kijk naar de hond!" Zodra de monnik zijn hoofd omdraaide keerde de meester terug naar zijn kamer.

Deze voorbeelden zijn precies gelijk aan wat Hsueh Feng zegt: "Op de Zuidelijke Berg is er een schildpad-neus slang, jullie allemaal moeten daar maar eens goed naar kijken". Op dat moment, hoe zou jij antwoorden? Zonder je eerdere sporen te volgen, probeer iets te zeggen, laat me dat zien. Als je zover gekomen bent, moet je de uitspraak begrijpen los van alle voorbeelden; alleen dan zal je, wanneer al de publieke gevallen worden voorgelegd, onmiddellijk begrijpen waar het op aan komt. Zie hoe Hsueh Feng de samenkomst toespreekt, zonder te spreken over begrijpen of leerstellingen. Kan je hem doorzien met hulp van intellectueel onderscheid?

Omdat Ch'ang Ch'ing, Hsuan Sha en Yun Men zonen van zijn huis zijn, is wat ze zeggen precies gepast. Daarom zeggen de ouden: "Als je woorden hoort, moet je de bron begrijpen, creëer niet je eigen maatstaf". Woorden moeten dat, wat voorbij de voorbeelden, is bezitten; zinnen moeten de muur penetreren. Als je woorden hun cliché nesten niet verlaten, val je in de giftige zee.

Deze manier van toespreken door Hsueh Feng's zou je 'smaakloos spreken waardoor je mond blokkeert' kunnen noemen. Ch'ang Ch'ing en Hsuan Sha zijn beide lid van zijn familie, dus zij begrijpen zijn manier van spreken.

Hoe zit dat met "Op de Zuid Berg is een schildpad-neus slang"? Weten jullie wel wat dat werkelijk betekent? Om dit te begrijpen moet je het alles doordringende oog hebben. Heb je Chen Ch'ing's gedicht niet gelezen:

De trommel slaan, de luit tokkelen,
Twee mensen die het begrijpen ontmoeten elkaar.
Yun Men is in staat om ze bij elkaar te brengen –
Ch'ang Ch'ing weet zijn grillen te volgen;
Het oude lied heeft geen ritme.
Zuidelijke Berg schildpad-neus slang;
Wie kent zijn betekenis?
Werkelijk, dat is Hsuan Sha.

Zeg me, toen Ch'ang Ch'ing zo antwoordde, wat bedoelde hij? Om daar te komen moet je als een vuursteen vonk zijn, als een lichtflits, alleen dan kan je daar arriveren. Zelfs als er nog een haar is waar je niet vanaf raakt, bereik je zijn diepte niet. Hoe jammer dat de meeste mensen intellectuele verklaringen geven voor de woorden van Ch'ang Ch'ing. Ze zeggen: "Zodra je ook maar iets hoort in de hal, is dat 'lichaam en leven verliezen' ". Sommigen zeggen: "Fundamenteel is er niet het minste geringste spikkeltje van wat dan ook". Dit soort uitspraken, al is het zonder bijbedoelingen, brengen mensen aan het twijfelen. Mensen horen hem zeggen, 'Op de Zuid Berg is er een schildpad-neus slang' en onmiddellijk twijfelen ze." Als je het op die manier begrijpt heb je geen contact; je bent alleen maar bezig te leven van woorden. En als je het niet op deze manier begrijpt, hoe kan je het dan wel begrijpen?

Later vertelde een monnik dit voorval aan Hsuan Sha. Hsuan Sha zei: "Typisch oudere broer Leng (Ch'ang Ch'ing), desalniettemin ben ik niet zo". De monnik vroeg: "Wat zou U doen, leraar?". Hsuan Sha zei: "Waarom gebruik maken van de Zuidelijke Berg?". Observeer hoe er in de woorden van Hsuan Sha een ruimte is waarin hij zichzelf laat zien. Onmiddellijk zegt hij: "Waarom gebruik maken van de Zuidelijke Berg?". Ieder ander dan Hsuan Sha zou het erg moeilijk vinden te antwoorden. Zeg me, als Hsueh Feng zegt "op de Zuidelijke berg is een schildpad-neus slang", waar is die slang? Om dat te kunnen beantwoorden, moet je jezelf overtreffen; alleen dan ben je in staat dit soort taal te begrijpen. De oude man Hsueh Tou zegt: "Terwijl hij vanaf zijn boot vist, prefereert de derde zoon van Hsueh de schildpad-neus slang en niet de Zuidelijke Berg".

Vervolgens is het aan Yun Men; hij pakte zijn staf en wierp deze op de grond voor Hsueh Feng, met een gebaar van schrik. Die weet met slangen om te gaan. Home-run, zowel in licht als in duisternis. Als hij mensen helpt is het altijd op het scherp der snede. Soms komt hij binnen bij je wenkbrauwen en wimpers, soms komt hij drie duizend kilometers ver binnen en grijpt je hoofd. Als hij zijn staf neer werpt met een gebaar van schrik – is dat niet zijn geest vrij spel geven? Verliest hij niet ook zijn lichaam en zijn leven? Ervaren leraren verlaten zich nooit op een woord of een zin om leven te scheppen. Omdat hij de wijze waarop Yun Men perfect aansluit bij de bedoeling van Hsueh Feng, maakte Hsueh Tou zijn gedicht naar aanleiding hiervan:

Gedicht:

De Olifantenbot klif is zo hoog dat niemand daar naar toe gaat;
Die daar naar toe gaan moeten meester zijn in het omgaan met
slangen.

Meester Leng en Meester Pei kunnen niets doen-
Hoeveel verliezen hun lichaam en hun leven?

Shao Yung weet:

Opnieuw doorzoekt hij het onkruid-
Zuid, noord, oost, west; geen plek om te zoeken.

Plotseling heft hij zijn staf op,

Hij werpt het neer voor Hsueh Feng en het opent wagenwijd zijn
mond.

De gapende mond is als een lichtflits;

Trek je wenkbrauwen op (om te kijken) en je zal niets zien.

Precies nu is het verborgen, hier op de Ju Piek;

Zij die komen, zien één voor één bruikbare methodes.

Meester Hsueh Tou schreeuwt luid: “ Kijk precies onder je voeten!”

Commentaar gedicht

“De Olifantenbot klif is zo hoog dat niemand daar naar toe gaat; Die daar naar toe gaan moeten meester zijn in het omgaan met slangen.” Op de Hsueh Feng berg is een Olifantenbot klif. Hsueh Feng's scherp optreden is verheven en steil; zelden kan

iemand die hoogte bereiken. Hsueh Tou is iemand van zijn huis; het zijn vogels van hetzelfde nest. Elkaar met dezelfde stem beantwoordend, met dezelfde levenslust elkaar opzoekend, moet je een zeer competente volgeling zijn om hun te vergezellen als wederzijdse getuige van verlichting.

Toch, omgaan met deze schildpad-neus slang is onvermijdelijk moeilijk, je moet al weten hoe er me on te gaan voordat je in staat bent dat te doen. Omgekeerd, als je niet weet hoe ermee om te gaan word je gebeten door de slang. Mijn overleden meester Wu Tsu zei: “Bij deze schildpad-neus slang moet je de vaardigheid hebben om je handen en je benen niet te laten bijten. Hou hem stevig vast in zijn nek met één snelle greep. Dan kan je samen hand in hand verder lopen.”

Ch’ang Ch’ing en Hsuan Sha hebben deze eigenschap. Wanneer Hsueh Tou zegt dat meester Leng en meester Pei dit niet aankunnen zeggen de mensen vaak dat Ch’ang Ch’ing en Hsuan Sha er niets mee kunnen doen , en dat daarom Hsueh Tou alleen eer aan Yun Men bewijst. Maar dit heeft er niets met te maken. Hoe ver zijn ze verwijderd van de werkelijkheid. Tussen deze drie mannen is er geen enkel verlies of winst van eigenschappen; er is alleen maar dichtbij en ver af. Nu vraag ik jullie allemaal, waar is het dat Meester Leng en Meester Pei er niets mee konden doen?

“Hoeveel verliezen hun lichaam en hun leven?” Hiermee eert hij Ch’ang Ch’ing die zegt: “Vandaag zijn er zeker mensen in de hal die hun lichamen en hun leven aan het verliezen zijn”. Om zover te komen moet je door en door bedreven zijn in het omgaan met slangen.

Hsueh Tou is een afstammeling van Yun Men, dus schuift hij alle anderen terzijde om alleen met Yun Men verder te gaan: “Shao Yung (Yun Men) weet; opnieuw doorzoekt hij het onkruid”. Omdat Yun Men de betekenis kent van Hsueh Feng woorden “Op de Zuidelijke Berg is een schildpad-neus slang”, “doorzoekt hij opnieuw het onkruid”

Hsueh Tou heeft nog meer knickers in zijn zak. Hij zegt: “Zuid, noord, oost, west; geen plek om te zoeken.” Zeg me, waar is de slang? “Plotseling heft hij zijn staf op.” Vanaf het begin is de slang hier! Maar je moet dan niet de staf gebruiken voor steun. Yun Men nam zijn staf en wierp deze voor Hsueh Feng met een gebaar van schrik. Dus Yun Men gebruikte zijn staf als de schildpad-neus slang. Alhoewel hij ooit zei: “De staf veranderde in een draak en die verslond het hele universum; waar kunnen de bergen, rivieren en de grote aarde gevonden worden?” Slechts deze ene staf – soms is het een draak, soms is het een slang. Waarom is dat zo? Alleen als je daar bent aangekomen zal je de betekenis begrijpen van het oude gezegde: “Geest draait voort (om) met ontelbare fenomenen, het omkeerpunt is waarlijk een mysterie.”

Het gedicht: “Hij werpt het neer voor Hsueh Feng; het opent wagenwijd zijn mond. De gapende mond is als een lichtflits”. Hsueh Tou heeft extra talenten; hij raapt Hsueh Feng’s slang op en zegt: Precies deze gapende mond is als een lichtflits”. Als

je aarzelt, verlies je je lichaam en leven. “Trek je wenkbrauwen op (om te kijken) en je zal niets zien”. Waar is het naar toe gegaan?

Zijn gedicht eindigt. Hsueh Tou moet naar een levende plaats gaan om anderen te helpen; hij pakt Hsueh Feng's slang op en speelt er zelf mee. Niets kan hem tegenhouden om te doden of leven te geven al naar gelang de omstandigheden dat vereisen. Wil je dat zien? Hij zegt: “Precies nu is het verborgen, hier op de Ju Piek”. Ju Piek is een naam voor de Hsueh Berg.

Ofschoon Ch'ang Ch'ing, Hsuan Sha en Yun Men met de slang om kunnen gaan zien ze hem niet. Uiteindelijk zegt Hsueh Tou: “Precies nu is het verborgen, hier op de Ju Piek”;

Zij die komen, zien één voor één bruikbare methodes. Hsueh Tou is nog altijd te subtiel. Hij zegt niet: “gebruik het onmiddellijk”. Maar in plaats daarvan schreeuwt hij hard: ““Kijk precies onder je voeten!” Hoeveel mensen hebben sinds oudsher de slang gepakt en ermee gespeeld? Zeg me, heeft de slang ooit iemand verwond? Dan slaat Meester Yuan Wu toe.

Yun Men's 'Lichaam blootgesteld, de gouden wind'

Koan 27

Aanwijzing

Vraag er één, beantwoordt er tien. Breng er één naar voren, begrijp er drie. Hij ziet het konijn maar verliest de valk uit het oog – hij gebruikt de wind om de vlam te verfrissen – hij spaart zijn wenkbrauwen niet.

Dit laat ik voor het moment terzijde. Hoe is het wanneer je het tijgerhol binnengaat? Om te testen citeer ik deze oude zaak: kijk!

Koan

Een monnik vroeg aan Yun Men: "Hoe is het wanneer de boom buigt en de bladeren vallen?"

Yun Men zei: "Lichaam blootgesteld aan de gouden wind"

Commentaar

Als je dit kan begrijpen, dan begin je te zien hoe Yun Men mensen hielp. Anderzijds, als je het nog steeds niet ziet, dan wijs je nog altijd naar een hert terwijl je het een paard noemt: je ogen zijn blind, je oren doof. Wie arriveert in dit koninkrijk?

Vertel me, denk je dat Yun Men de vraag van de monnik beantwoordde? Of denk je dat hij probeerde met hem op één lijn te komen? Als je zegt dat hij de vraag beantwoordde, blijf je vastplakken aan de nul. Zeggen dat hij probeerde op één lijn met hem te komen, heeft niets met de zaak van doen. Hoe is het uiteindelijk dan wel? Als je dat helemaal kan doorzien, monniken, word je neus niet omgedraaid. Anderzijds, als je het nog steeds niet ziet, val je in de spookgrot.

In zijn algemeenheid moet je, om het voertuig van onze gemeenschap gaande te houden, de last opnemen met alles wat je hebt en nergens bang voor zijn, je moet je uitstreken tot in de mond van de tijger en anderen toestaan je heen en weer te duwen en je neer te halen. Als je zo niet bent, hoe kan je dan anderen helpen?

Deze monnik stelde een vraag die inderdaad gevaarlijk en indrukwekkend was. Als je naar hem kijkt met algemene maatstaven, lijkt hij slechts een monnik die verward is in ijdele bekommernissen. Als je het bekijkt volgens de traditie van de lompenmonniken, wanneer je inzoomt op zijn levenslijn, dan is er ontegenzeggelijk iets geweldigs in hem. Maar zeg, wanneer de boom buigt en de bladeren vallen,

wiens koninkrijk is dit? In Fen Yang¹²'s schema van 18 vraag categorieën wordt deze vraag “een vraag om de gastheer te testen” genoemd. Ze wordt ook wel “een vraag die dingen gebruikt” genoemd.

Yun Men verroerde nog geen haarbreedte, maar zei alleen maar tegen hem: “lichaam blootgesteld aan de gouden wind”. Hij antwoorde wonderschoon, en zonder enig voorwendsel om zich af te keren van de vraag van de monnik.

Omdat de vraag ogen heeft, is Yun Men 's antwoord ter zake. Een oude zei: “Als je werkelijk intimiteit wilt verkrijgen, vraag niet met vragen”. Als je iemand werkelijk kent, weet je wat hij bedoelt, zodra hij het noemt. Als je naar de nerven van Yun Men's woorden gaat kijken zit je er volledig naast. Het is alleen maar dat Yun Men met dit soort opmerkingen, hun emotionele interpretaties wilde provoceren.

Als ik emotionele interpretaties zou maken om hem te begrijpen, zou ik niet kunnen voorkomen dat ik beroofd wordt van mijn opvolgers.

Yun Men hield ervan het paard van de dief te gebruiken om de dief te pakken. Heb je niet gehoord dat een monnik hem vroeg: “Wat is het, dat niet binnen het bereik van gedachten is?” Waarop hij antwoordde: “*Onmogelijk binnen te dringen met kennis*”. De monnik vroeg: “Hoe is het wanneer de boom buigt en de bladeren vallen?” Men zei: “Lichaam blootgesteld aan de gouden wind”. Met zijn woorden verwijderd hij de essentiële brug, het is onmogelijk hem tegen te houden en hij laat noch het gewone, noch het heilige door. Je moet begrijpen dat Yun Men met het opwerpen van één er drie verlicht, en met drie er één verlicht. Als je naar zijn drie uitdrukkingen gaat om te zoeken, trek je een pijl uit de achterkant van je hoofd. In een enkele uitspraak van Yun Men zijn drie uitdrukkingen onvermijdbaar aanwezig: de uitdrukking die hemel en aarde bevat, de uitdrukking die de golven en de waterlopen volgt en de uitdrukking die de ontelbare stromingen afsnijdt. Wat hij zegt, is van nature exact toepasselijk. Maar vertel me, welke van de drie zinnen gebruikt Yun Men om mensen te ontvangen. Probeer dat te onderscheiden.

Gedicht:

Doordat de vraag de bron bevat

Is ook het antwoord daar aanwezig

Drie uitdrukkingen moet je onderscheiden

Een pijl vliegt ver de leegte in

Over de grote vlaktes – loeiende kille windstoten

In het eeuwige uitspannel – af en toe mistige regen

---

¹² FenYang Shanzhao (947-1024)

Heb je de reiziger niet gezien die zo lang bij Shao Lin zat en die niet terug gekomen is?

Sereen op de Berenoor Berg, een eenzame bijeenkomst

Commentaar

De oude man Shih T'ou¹³ zei: "Wanneer je woorden ontvangt, moet je de bron begrijpen. Maak geen eigen criteria." De woorden van de oude man was geen leeg gepraat. Daarom wordt gezegd: "Als je vragen over deze zaak hebt, moet je enige kennis over goed en kwaad hebben. Als je nobel en laag gedrag niet kan onderscheiden, als je puur en bezoedeld niet kan herkennen, als je je mond maar willekeurig laat ratelen, wat valt er dan te winnen?"

Wanneer men woorden mompelt, en adem uitspuugt, moeten ze zijn als klemmen, als tongen, ze moeten haken en kettingen hebben, ze moeten een ongeboren continuïteit hebben. Deze vraag van de monnik had een bron betekenis: Yun Men's antwoord was ook zo. Yun Men leerde de mensen altijd met deze drie uitdrukkingen (in één), dat is zijn ultieme aanpak.

Hsueh Tou's gedicht is vergelijkbaar met zijn gedicht bij Koan 82, over Ta Lung. "Drie uitdrukkingen moet je onderscheiden". Drie uitdrukkingen zijn onvermijdelijk aanwezig in elke uitdrukking van Yun Men. Als je die kan onderscheiden, dring je door achter de drie uitdrukkingen. "Een pijl vliegt ver de leegte in". Hij schoot hem zo ver dat je ogen zeer snel moeten zijn om hem nog te kunnen volgen. En als je hem duidelijk ziet, opent het gehele universum zich voor je in een enkele uitdrukking.

Het gedicht lijkt nu compleet, maar Hsueh Tou heeft extra talent en pakt uit met: "Over de grote vlaktes – loeiende kille windstoten, in het eeuwige uitspannel – af en toe mistige regen". Zeg me, is dit geest of is dit object? Is dit mysterieus of is dit wonderlijk? Een oude zei: "De waarheid van de dingen is niet verborgen – van oudsher tot nu, is het altijd duidelijk geweest".

De monnik vroeg; "Hoe is het wanneer de boom buigt en de bladeren vallen?" Yun men zei: "Lichaam blootgesteld aan de gouden wind". Hsueh Tou's bedoeling was alleen maar om een eenduidige omgeving te creëren. Wat precies nu, recht voor je ogen is, de fluitende wind, is hetzij de zuidoost wind, hetzij de noordwest wind. Het is goed als je Hsueh Tou's betekenis op deze manier begrijpt. Als je verder gaat en het begrijpt als Ch'an of Tao heeft het er niets mee van doen.

"Heb je de reiziger niet gezien die zo lang bij Shao Lin zat en die niet terug gekomen is?" Voordat hij terugkeerde naar het Westen zat Bodhidharma negen jaar, volkomen

---

¹³ Shítóu Xīqiān (700-790)

stil, met zijn gezicht naar een muur. Zeg me, is dit “de boom buigt, de bladeren vallen”? Is dit “lichaam blootgesteld aan de gouden wind?” Als alle dwazen uit heden en verleden, en de sages, aarde en de grote wereld “hier allemaal samensmelten tot één”, dan zal je zien hoe Yun Men en Hsueh Tou werkelijk mensen helpen.

“Sereen op Berenoor Berg, een eenzame bijeenkomst”. De Berenoor berg is Shoa Lin op Sung Shan¹⁴ bij de Westelijke hoofdstad. Ervoor en erachter zijn er duizenden dicht opeen gepakte bergen. Waar(naar) zullen jullie allemaal zien? Zie je waar Hsueh Tou mensen helpt? Maar zelfs als dat zo is, is dit alleen maar de schildpad geest die zijn staart achter zich aan sleept (sporen achter latend).

---

¹⁴ Sung Shan gebergte in midden China, is één van de heilige Taoïstische bergen. En daar staat de Shoalin tempel, later gebouwd op de plaats waar, naar men zegt, Bodhidharma negen jaar mediteerde met zijn gezicht naar de muur

Nan Ch'uan¹⁵'s waarheid die nooit uitgesproken is

Koan 28

Koan

Nan Ch'uan ging op bezoek bij Meester Nirvana van de Pai Chang¹⁶ berg.

Chang vroeg: "Is er een waarheid (Dharma) waarover alle wijzen, vanaf de oudheid, nog nooit met de mensen hebben gesproken?"

Ch'uan zei: "Die is er"

Chang zei: "Wat is die waarheid waarover nog nooit met de mensen gesproken is?"

Ch'uan zei: "Het is niet geest, het is niet Boeddha, het is niet iets"

Chang zei: "Je zegt het"

Ch'uan zei: "Zo ben ik nu eenmaal. Maar wat zou uw antwoord zijn, leraar"

Chang zei: "Ik ben geen man met veel kennis: hoe zou ik moeten weten of het ooit uitgesproken is of niet?"

Ch'uan zei: "Ik begrijp het niet"

Chang zei: "Ik heb al veel teveel met je gesproken, "

Commentaar

Op dit punt gekomen gebruikt hij noch "het is geest" of "het is niet-geest", noch "niet-geest" of "niet-niet-geest". En al heeft hij geen enkele haar meer op zijn wenkbrauwen, toch komt hij ergens. Meditatie leraar Shou noemt "het is geest" een uitleg die open gaat en "het is niet-geest" een uitleg die toedekt.

Deze meester Nirvana is meditatie leraar Fa Cheng. Eerder zwierf hij rond als gewezen abt in de westelijke hal van Pai Chang: hij liet de monniken de akkers verzorgen en in ruil daarvoor leerde hij ze de dharma.

---

¹⁵ Nanquan Puyan, "Old teacher Wang"(748-835)

¹⁶ Fa Cheng, leerling van Pai Chang (koan 53)

Nan Ch'uan had Ma Tsu al ontmoet, maar hij zwierf nog van de ene naar de andere plaats om uit te vinden wat te laten bezinken en wat weg te gooien.

Toen Pai Chang deze vraag aan hem stelde was het inderdaad erg moeilijk voor hem om te antwoorden. "Is er een waarheid waarover alle wijzen, vanaf de oudheid, nog nooit met de mensen hebben gesproken?". Als ik daar was geweest had ik mijn oren bedekt en was vertrokken. Kijk naar de beschamende voorstelling van deze oude kerel. Als een ingewijde hem deze vraag had horen stellen, zou deze hem onmiddellijk doorzien hebben. Maar Nan Ch'uan ging voorbij aan wat hij zag en zei: "Die is er". Dat was inderdaad brutaal.

Pai Chang stapelde vervolgens fout op fout en vervolgde: "Wat is die waarheid waarover nog nooit met de mensen gesproken is?" Ch'uan zei: "Het is niet geest, het is niet Boeddha, het is niet iets" Gretig starend naar de maan verloor deze kerel de parel in de palm van zijn hand. Chang zei: "Je zegt het". Hoe erg – hij legt het volledig uit aan Nan Ch'uan. Ik zou hem simpel met mijn staf op zijn rug slaan om hem echte pijn te laten voelen.

Alhoewel het nu eenmaal zo ging, vertel me, waar zei hij het? Volgens Nan Ch'uan 's inzicht is het niet geest, het is niet Boeddha, het is niet iets, het is nooit uitgesproken. Dus vraag ik jullie allemaal, waarom zei Pai Chang dan toch : "Je zegt het"? Terwijl er geen sporen of aanwijzingen zijn in Nan Ch'uan 's woorden. Maar als je zegt dat hij het niet gezegd heeft, waarom sprak Pai Chang dan op deze manier?.

Nan Ch'uan was een man die van koers kon veranderen en kon doorgaan, dus zette hij Pai Chang onder druk door vervolgens te zeggen: "Zo ben ik nu eenmaal. Maar wat zou uw antwoord zijn, leraar?". Iemand anders zou niet weten wat te zeggen maar Pai Chang was een ingewijde: zijn antwoord was ontegenzeggelijk buitengewoon: "Ik ben geen man met veel kennis: hoe zou ik moeten weten of het ooit uitgesproken is of niet?" Nan Ch'uan zei vervolgens: "Ik begrijp het niet". Hij zei "Ik begrijp het niet" terwijl hij het wel begreep: dit is geen oprecht niet begrijpen. Pai Chang zei "Ik heb al veel teveel met je gesproken". Maar zeg me, waar heeft hij gesproken?

Als het twee kerels in een moddergevecht waren geweest zouden ze nu beiden bedekt zijn met slijk. Als beiden ingewijden waren geweest, zouden het heldere spiegels op een standaard zijn geweest. In het begin waren ze inderdaad beiden ingewijden, maar op het eind lieten ze het allebei gaan. Als jij een kerel met ogen bent, kan je ze helder doorzien. Maar zeg, hoe zou jij ze beoordelen?

Kijk naar het gedicht van Hsueh Tou:

Gedicht

Patriarchen en Boeddha's hebben nooit mensen geholpen

Ch'an monniken, lopen maar wat rond, nu en vroeger

Wanneer de heldere spiegels op hun standaard staan worden de beelden anders

Eén voor één kijken ze naar het zuiden en zien ze de noordelijke Grote Beer

De steel van de Grote Beer hangt omlaag

Er is geen plaats om te zoeken

Wanneer je je neus vastpakt, verlies je je mond

Commentaar

Oude Shakyamuni verscheen op de aarde en gedurende 49 jaar sprak hij geen enkel woord. Vanaf het begin, in het land van de helderheid, tot het einde bij de Hranyavati rivier, en al die tijd sprak hij geen enkel woord. Zeg me, was dat gepraat spreken of niet? Het vult, precies nu, het Draken Paleis en het Schathuis van de Oceaan— hoe kan dat geen spreken zijn? Hebben jullie de Heer van de Hsui berg niet horen zeggen:

De boeddha's zijn nooit op aarde verschenen
Negenenveertig jaar vol gepraat
Bodhidharma kwam niet uit het Westen
Shao Lin heeft een wonderlijk geheim

Opnieuw, er is gezegd:

De boeddha's zijn nooit op aarde verschenen
Noch wordt er welke waarheid dan ook aan de mensen gegeven
Zij zijn alleen maar in staat de harten van de mensen te observeren
Gehoor te geven aan hun nood naar gelang de omstandigheden,
Medicijnen geven en recepten uitschrijven
Daarom is er de twaalfdelige leer van het drievoudig voertuig

Feitelijk hebben de patriarchen en boeddha's, van oudsher tot nu toe, nooit tegen de mensen gesproken. Precies dit niet helpen van mensen verdient een diepgaand onderzoek. Ik zeg altijd, al zou ik nu een zin, zo zoet als honing toevoegen, als je het goed bekijkt blijft het gif. Alleen als je je staf tegen je rug aanhoudt, en slaat zodra het blaten begint en ze terzijde duwt, alleen dan help je mensen op een intieme wijze.

“Ch’an monniken, lopen maar wat rond, nu en vroeger”. Overal waar ze naar toe gaan stellen ze vragen over wat is en niet is, over Boeddha’s en patriarchen, over omhoog of omlaag kijken. Ook al doen ze zo, zolang ze nog niet in het koninkrijk gearriveerd zijn zouden ze beter af zijn zonder vragen stellen,.

“Wanneer de heldere spiegels op hun standaard staan worden de beelden anders”. Alleen met deze zin kan je duidelijk onderscheid maken. Een oude zei: “de ontelbare vormen zijn allemaal de uitdrukking van de ene waarheid”. En ook is gezegd: “Hierin zijn de ontelbare vormen allemaal perfect”. De grote leraar Shen Hsiu zei:

Het lichaam is de boom van de verlichting

De geest is als een heldere spiegel

Wees voortdurend zorgzaam om hem schoon poetsen

Laten we hem niet bezoedelen met vuil en stof

De vijfde patriarch zei dat Shen Hsiu nog altijd buiten de poort stond.¹⁷ Zeg me, is Hsueh Tou, als hij op deze manier praat, binnen of buiten de poort.

Mensen, elk van jullie heeft een oude spiegel. Al de ontelbare vormen – lang, kort, vierkant, rond – alles en iedereen verschijnt er in. Al beweeg je in de lengte of de breedte om te begrijpen, uiteindelijk zal je nooit in staat zijn het te vinden. Juist daarom zegt Hsueh Tou: “Wanneer de heldere spiegels op hun standaard staan worden de beelden anders”.

In plaats daarvan moeten jullie: “allemaal kijken naar het zuiden en de noordelijke Grote Beer zien”. Waarom kan je, terwijl je naar het zuiden kijkt, toch de Grote Beer zien? Alleen als je het op deze manier begrijpt kan je inzien waar Nan Ch’uan en Pai Chang elkaar ontmoeten. Deze twee versregels (3^e en 4^e regel) prijzen het doordrukken en doorgaan van Pai Chang. Chang zei “Ik ben geen man met veel kennis: hoe zou ik moeten weten of het ooit uitgesproken is of niet?”.

Vanaf hier komt het gedicht van Hsueh Tou in dood water terecht. Bang dat de mensen het niet zouden begrijpen draait hij rond en begint het zelf maar op te lossen, en zegt: “de steel van de Grote Beer hangt omlaag, precies hier en nu voor je ogen, waar anders zou je ernaar gaan zoeken? Zodra je in je neus knijpt verlies je je mond”. Hsueh Tou knijpt in zijn neusgaten en verliest zijn mond¹⁸.

---

¹⁷ Dit verwijst naar de “gedichten strijd” tussen Shen Hsiu en de latere 6^e patriarch Hui Neng met zijn gedicht

Oorspronkelijk is er geen boom van de verlichting
Noch is er een standaard met een heldere spiegel (noch is de geest-spiegel een spiegel)
Vanaf het begin is er nooit iets (enige ding) geweest
Waarom dan stof wegpoetsen

¹⁸ Dit betekent aan de ene kant iets winnen maar tegelijkertijd iets anders verliezen

Nan Ch'uan 's Het is als een droom

Koan 40

Aanwijzing

Ophouden en opgeven; dan bloeit de ijzerboom, één en al bloemen. Is daar iemand? Daar? Een slimme vent verliest zijn winst; zelfs als hij vrij is op de zeven parallelle wegen, en de acht kruisende wegen, dan nog kan hij een nieuw gat in zijn neus niet vermijden. Maar vertel me, waar is zijn vergissing? Om te testen citeer ik dit geval, zodat je ziet.

Koan

Tijdens een gesprek met Nan Ch'uan zei de officier Lu Hsuan: "Meester in de leer Chao zei, 'Hemel, aarde en ik hebben dezelfde oorsprong; miljarden dingen en ik zijn één lichaam'. Is dat niet geweldig"

Nan Ch'uan wees naar een bloem in de tuin, en zei tegen de officier: "Tegenwoordig beschouwen mensen deze bloem als een droom".

Commentaar

De officier Lu Hsuan studeerde lange tijd bij Nan Ch'uan. Hij concentreerde zijn geest altijd op de essentiële natuur, en hij dompelde zich onder in de *Verhandelingen van Chao*. Op een dag, toen ze samen zaten, bracht hij twee zinnen hieruit onder de aandacht van Nan Ch'uan, omdat hij ze opmerkelijk vond. Hij vroeg: "Meester in de leer Chao zei, 'Hemel, aarde en ik hebben dezelfde oorsprong; miljarden dingen en ik zijn één lichaam'. Is dat niet geweldig". Meester in de leer Seng chao¹⁹ was een eminente monnik tijdens de Chin periode (laat 4e –begin 5e eeuw A.D.). Samen met Tao Sheng, Tao Jung en Seng Jui waren ze leerlingen van Kumarajiva. Ze werden de Vier Wijzen genoemd.

Toen Seng Chao jong was, las hij graag Chuang Tzu en Lao Tzu. Later, toen hij een oude vertaling van de Vimalakirti soetra kopieerde, ervaarde hij een verlichting. Toen wist hij dat Chuang en Lao nog niet echt doorgedrongen waren tot de kern. Daarom verzamelde hij alle sutra's en schreef hij vier verhandelingen.

---

¹⁹ Chinese taoïst/boeddhist (374-414) , assistent van Kumarajiva (334-413), die in China, sutra's, o.a. de Avatamsaka, de vimalakirtinirdesa en de diamant sutra , vertaalde in het chinees'. Zie verder koan 62

Wat Chuang en Lao probeerde te zeggen was dat 'hemel en aarde de grootsheid van vorm zijn, en dat mijn vorm dat ook is, wij zijn allemaal als gelijken geboren in het midden van de lege nietsheid'. Chuang en Lao 's betekenis is dat zij het gelijkstellen van dingen ter discussie stellen. Seng Chao's betekenis is dat hij zegt dat natuur alles terugkeert tot het zelf. Heb je niet gelezen in zijn verhandeling; "De ultieme man is leeg en hol, zonder vorm, toch is er niet één van de ontelbare dingen die niet zijn eigen handelen is. Wie kan begrijpen dat ontelbare dingen hun eigen zelf zijn? Alleen een wijze, besef ik."

Ofschoon er geesten zijn en er mensen zijn, de wijze en de verstandige, en ze allemaal verschillend zijn, hebben ze allemaal één natuur en één substantie.

Een oude zei: "Hemel en aarde, de hele wereld, is slechts één zelf; wanneer het koud is, is het koud doorheen hemel en aarde; wanneer het warm is, is het warm doorheen hemel en aarde. Wanneer het bestaat, bestaat alles doorheen hemel en aarde; wanneer het niet bestaat, bestaan hemel en aarde niet. Wanneer bevestigd, is alles doorheen hemel en aarde aanwezig; wanneer ontkent, is alles doorheen hemel en aarde er niet. "

Fa Yen zei:

Hij, Hij, Hij, Ik, Ik, Ik

Zuid noord oost west, alles is goed

Goed of niet goed

Alleen voor mij is er niets niet goed

Daarom wordt gezegd, "In hemel en op aarde, ik alleen ben de vereerde" Toen Shih T'ou de *Verhandelingen van Chao* las en aankwam bij de passage "Ontelbare dingen begrijpen als jezelf" werd hij compleet en groots verlicht. Later componeerde hij het boek *Ts'an T'ung Ch'i* (Identiteit van eenheid en verscheidenheid), die ook niet voorbij deze betekenis gaat.

Kijk hoe Lu Hsaun vragen stelt; zeg me, welke oorsprong delen ze? Welk lichaam delen ze? Wanneer hij dit punt bereikt, was hij nog altijd onweerlegbaar uniek: hoe kan dit hetzelfde zijn als de onwetendheid van een gewone man, betreffende de hoogte van de lucht of de breedte van de aarde? Hoe kan zoiets bestaan?

Lu Hsuan 's wijze van vragen stellen is nogal ongewoon, maar hij gaat niet voorbij aan de betekenis van de leer. Als je zegt dat de betekenis van de leer het ultieme paradigma is, waarom hield de Alom Vereerde een bloem omhoog? Waarvoor kwam de patriarch uit westen?

Nan Ch'uan 's manier van antwoorden gebruikt de houvast van een lompenmonnik, om voor de ander de pijnlijke plek eruit te trekken en zijn nest af te breken. Hij wijst naar de bloem in de tuin en zegt tegen de officier; "Tegenwoordig beschouwen

mensen deze bloem als een droom.” Dit is alsof je een man naar de rand van een onpeilbaar diepe afgrond brengt en hem een duw geeft, waardoor zijn leven afgesneden wordt. Als je op de begane grond geduwd zou worden, was je simpelweg niet in staat je leven af te snijden, al werd je geduwd totdat Maitraya Boeddha geboren wordt.

Het is als een man die in een droom leeft en niet wakker kan worden, hoe graag hij dat ook wilt; pas als een ander roept, ontwaakt hij. Als Nan Ch’uan ’s ogen niet waarachtig waren, zou hij zeker in de war gebracht zijn door Lu. Kijk hoe hij praat; toch is hij zonder meer moeilijk te begrijpen. Als je ogen leven, zal je het ervaren als de voortreffelijke geur van Indiase boter; als je dood bent zal het in gif veranderen. Een oude zei, “Als je het ziet in fenomenen, val je terug in gewone gevoelens; als je je intellect gebruikt om het uit te pluizen, zal je blijven zoeken zonder te vinden. Yen T’ou zei, “Dit is het levensonderhoud van een transcendente man; hij laat slechts een brokstuk voor je ogen zien, als een lichtflits.”

Nan Ch’uan magnifieke betekenis is als volgt; hij heeft het vermogen om nijlpaarden en tijgers te vangen, draken en slangen te beoordelen. Als je op dat punt aangekomen bent, moet je het op eigen kracht begrijpen: heb je niet horen zeggen, “De smalle transcenderende weg is niet overgedragen door duizenden wijzen; studenten zwoegen over vormen als apen die zich vastgrijpen aan weerspiegelingen”.

Kijk hoe Hsueh Tou het in een gedicht uitdrukt:

Gedicht

Zien, horen, bewustzijn, kennis; deze zijn niet één en hetzelfde

Bergen en rivieren zijn niet te zien in een spiegel

De maan verschijnt in de ijskoude lucht, de nacht is half voorbij

Met wie zal het een schaduw vormen, koud in een heldere bron?

Commentaar

Nan Ch’uan ’s klein- bed-praat, Hsueh Tou ’s groot-bed-praat; ofschoon ze dromen, dromen ze een goede droom. Eerst werd er gesproken over één lichaam – hier zegt hij dat ze niet hetzelfde zijn: “Zien, horen, bewustzijn, weten; deze zijn niet één en hetzelfde - Bergen en rivieren zijn niet te zien in een spiegel”. Als je zegt dat ze

gezien worden in een spiegel, en alleen belicht zijn, zijn ze niet afzonderlijk van waar de spiegel is. Bergen, rivieren en de machtige planeet; planten, bomen, en bossen – gebruik geen spiegel om ze te bekijken. Als je een spiegel gebruikt om ze te observeren, deel je ze in twee stukken. Laat de bergen, bergen zijn en de rivieren , rivieren. ‘Elk ding verblijft in zijn normale hoedanigheid; het wereldse aspect blijft voor altijd’.

“Bergen en rivieren zijn niet te zien in een spiegel”. Vertel me, waar kan je ze zien? Begrijp je dat? Wanneer je zover bent, ga dan naar “De maan verschijnt in de ijskoude lucht, de nacht is half voorbij”. Dit gedeelte heeft hij voor je neergezet. Dat gedeelte moet je zelf passeren.

Maar besef je dat Hsueh Tou zijn eigen ding gebruikt om anderen te helpen? “Met wie zal het een schaduw vormen, koud in een heldere bron?” Denk je dat hij zelf weerspiegeld is, of denk je dat hij samen met iedereen weerspiegeld is? Het is noodzakelijk om begrijpen en alle mentale activiteiten af te snijden voordat je dit koninkrijk kan bereiken.

Precies nu hebben we geen heldere bron nodig, en hoeven we niet te wachten totdat de maan verschijnt in de ijskoude lucht . Precies nu, hoe is het?

Ho Shan's "Weten hoe de trom te slaan"

Koan 44

Koan

Ho Shan²⁰ sprak enkele woorden: *"Studie cultiveren wordt studeren genoemd. Breken met studie wordt nabijheid genoemd. Voorbij gaan aan deze twee is waarachtig voorbij gaan"*.

Een monnik kwam naar voren en vroeg: *"Wat is waarachtig voorbijgaan?"*.

Shan zei: *"Weten hoe de trom te slaan"*.

Opnieuw vroeg hij: *"Wat is de werkelijke waarheid?"*.

Shan zei: *"Weten hoe de trom te slaan."*

Opnieuw vroeg hij: *"'Geest is Boeddha'. Ik vraag daar niet naar. Wat is niet-Geest en niet-Boeddha?"*.

Shan zei: *"Weten hoe de trom te slaan"*.

Opnieuw stelde hij een vraag: *"Wanneer een transcendente man komt, hoe ontvang je hem dan?"*.

Shan zei: *"Weten hoe de trom te slaan"*.

Commentaar

Ho Shan sprak enkele woorden: "Studie cultiveren wordt studeren genoemd. Breken met studie wordt nabijheid genoemd. Voorbij gaan aan deze twee is waarachtig voorbij gaan". Deze woorden komen uit de Juwelenkist verhandeling²¹. Studeren tot

---

²⁰ 891-960, leerling van Hsueh Feng

²¹ Uit de Schatkist verhandeling : (144a27, blz. 166 Robert Sharf), zie ook koan 62.

Zij die de Weg bestuderen kunnen in drie (soorten) verdeeld worden : De eerste soort wordt waarachtig genoemd , de tweede benadering en de derde controleurs of nakijkers. Studie cultiveren wordt controleren of nakijken genoemd. Breken of stoppen met studie wordt benaderen genoemd. Voorbij deze twee gaan wordt waarheid genoemd.

Van degenen die de Weg niet bestuderen zijn er ook drie: de hoogste worden veelbelovend genoemd, de volgende voortreffelijk, en de laagste wordt niet veelbelovend genoemd. Het toppunt van plezier wordt uitstekend genoemd, het toppunt van pijn ongeluk. Noch plezier, noch ongeluk ervaren wordt veelbelovend genoemd. Maar toch, geen van deze drie dringen door tot waarachtige evenwicht. En zijn dus niet overeenkomstig de Weg.

er niets meer om te bestuderen is, wordt breken genoemd. Zo is het gezegd: “ondiep leren, diepe verlichting”. Dit wordt breken met studie genoemd.

Yung Chia, die in één nacht verlicht raakte bij Ts’ao Ch’i, zei: “Jaren geleden leerde ik meer en meer, raadpleegde ik de commentaren, en doorzocht de geschriften en traktaten. Als eenmaal iemands ontwikkeling van studies compleet en uitgeput is, wordt hij een niet-doener genoemd, een vrije man van de weg, voorbij studie. Wanneer hij het punt bereikt om de studie te stoppen, komt hij in de buurt van de weg. Wanneer hij in staat is om voorbij deze twee (aspecten van) studie te gaan, wordt dit ‘werkelijk voorbijgaan’ genoemd.”

De monnik was onweerlegbaar helder en snel, dus hij ging in op deze woorden, om Ho Shan te ondervragen. Shan zei: “Weten hoe de trom te slaan”. Dat is wat ze noemen smaakvrije woorden, smaakvrij praten. Als je dit geval wilt begrijpen moet je een transcendente man zijn. Alleen dan zal je inzien dat deze woorden niets van doen hebben met inherente natuur, noch dat er ook maar iets is om over te discussiëren. Begrijp het direct, alsof de bodem uit de emmer valt: alleen dan is de bedelmonnik op zijn gemak, rust en begint in staat te worden om in overeenstemming te komen met de bedoeling van de patriarch die uit het westen kwam. Yun Men zei: “Hseuh Feng ’s rollen van een bal, Ho Shan’s slaan op de trom, de schaal met water van de Nationale Leraar, Chao Chou ’s drink je thee, - dit zijn allemaal indicaties van het Absolute.”

Opnieuw vroeg de monnik: “Wat is de werkelijke waarheid?” Shan zei: “Weten hoe de trom te slaan”. In de werkelijke waarheid wordt niet één ander ding geconstrueerd. De miljarden dingen zijn aanwezig, zoals voor de wereldse waarheid. Geen dualiteit voor werkelijk en conventioneel, is de hoogste betekenis van de heilige waarheid.

Opnieuw vroeg de monnik: “Geest is Boeddha – daar vraag ik niet naar. Wat is geen geest en geen Boeddha”. Shan zei: “Weten hoe de trom te slaan”. “Welke geest is Boeddha” is makkelijk te vinden. Maar wanneer je aankomt bij dat, wat geen geest en niet Boeddha is, dan wordt het moeilijk en weinig mensen arriveren daar.

Opnieuw stelde de monnik een vraag: “Wanneer een transcendente man komt, hoe ontvang je hem dan?”. Shan zei: “Weten hoe de trom te slaan”. Een transcendente man is een man die voorbij gegaan is, die vrij is, puur en op zijn gemak.

Alles tezamen beschouwen ze deze vier antwoorden van Shan als een boodschap van de bron. Ze worden Ho Shan’s vier slagen op de trom genoemd. Dit is hetzelfde als het volgende:

Een monnik vroeg Ching Ch’ing, “Is er Boeddha Dharma bij het begin van een nieuw jaar?” Ch’ing zei: “Dat is er”. De monnik zei: “Wat is de Boeddha Dharma aan het begin van een nieuw jaar?” Ch’ing zei: “Initieer goede fortuin bij het begin en de ontelbare dingen zijn allemaal als nieuw”. De monnik dankte de Meester voor dit

antwoord. Ch'ing zei: "Vandaag verloor ik het voordeel". Hij had zes soorten verliezen, zoals dit antwoord.

Opnieuw. Een monnik vroeg de grote leraar Ching Kuo, "Hoe is het wanneer een kraanvogel neerstrijkt op een alleenstaande pijnboom?" Kuo zei: "Onder zijn voeten is het een vervelende situatie". De monnik vroeg ook: "Hoe is het wanneer sneeuw de duizend bergen bedekt?" Kuo zei: "wanneer de zon opkomt is het een vervelende situatie". De monnik vroeg opnieuw: "Waarheen gingen de geesten die de Leer beschermen heen bij de grote vervolging van 845?" Kuo zei: "Voor de twee wachters buiten de drievoudige deur is dat een vervelende situatie". In zijn algemeenheid worden dit Ching Kua's drie vervelende situaties genoemd.

Opnieuw. Pao Fu vroeg aan een monnik, "Wat voor Boeddha is degene in de tempel?" De monnik zei, "Probeer te beslissen, leraar." Fu zei: "Het is de oude Shakyamuni." De monnik zei, "Het is beter mensen niet te misleiden, leraar". Fu zei, "Integendeel, jij misleidt mij". Fu vroeg ook aan de monnik, "Wat is je naam?". De monnik zei, "Hsien Tse"(wat betekent helemaal nat). Fu zei, "Hoe is het wanneer je verdorrende droogte ondervindt?" De monnik zei, "Wie is de verdorrende droogte?" Fu zei, "Dat ben ik". De monnik zei, "Het is beter mensen niet te misleiden, leraar". Fu zei, "Integendeel, jij misleidt mij". Opnieuw vroeg Fu aan de monnik, "Wat voor werk doe je waardoor je eet tot je dik bent?" De monnik zei, "Jij bent zelf ook niet echt slank, leraar". Fu maakte een hurkend gebaar. De monnik zei, "Het is beter mensen niet te misleiden, leraar". Fu zei, "Integendeel, jij misleidt mij". Fu vroeg aan de bad beheerder, "Hoe breed is die waterketel (waar je het water in verwarmt)?" De bad beheerder zei, "Alstublieft, leraar, meet en kijk". Fu maakte de bewegingen van meten. De bad beheerder zei, "Het is beter mensen niet te misleiden, leraar". Fu zei, "Integendeel, jij misleidt mij". In zijn algemeenheid worden dit de vier misleidingen van mensen genoemd

Het geval zelf is ook zoals Hsueh Fengs 'vier leren buizen': allemaal waren het meesters van onze oude sekte. Elk gaven ze diepe en prachtige lessen en middelen om mensen te aanvaarden.

Tenslotte trekt Hsueh Tou een enkele, doorgaande, lijn, gebaseerd op Yun Men's leer, en maakt van dit publiek geval een gedicht.

Gedicht

De één versleept rotsen

Een tweede verplaatst aarde

Om de dappere te schieten heb je een tien ton zware kruisboog nodig

De oude meester van de Olifantenboog klif (Hsueh Feng) rolt de ballen

Hoe kon dat gelijk zijn aan Ho Shan's: "Weten hoe de trom te slaan"

Ik breng verslag uit opdat jij zult weten

Wees niet onvoorzichtig!

Het zoet is zoet, het bitter is bitter

Commentaar

Op een dag riep Kuei Tsung iedereen op om rotsblokken te verslepen. Tsung vroeg de toezichthouder waar hij naar toe ging. De toezichthouder zei, "Ik ga rotsblokken verslepen". Tsung zei: "Ik laat je op dit moment rotsblokken verslepen maar beweeg de boom in het midden niet".

Elke keer als er een nieuwkomer bij Mu Ping arriveerde vroeg hij hem eerst drie ladingen aarde te verplaatsen. Mu Ping had een gedicht gemaakt voor zijn bijeenkomst:

De oostelijke bergweg is smal, de westelijke berg is laag

Nieuwkomers moeten de drie ladingen modder niet weigeren

Helaas, jij hebt de wegen al zo lang doorkruist

Het is zo helder, maar je herkent het niet, en in plaats daarvan raak je verloren

Later was er een monnik die aan Mu Ping vroeg, "Ik vraag niet naar wat in de drie ladingen is. Wat is er buiten de drie ladingen?" Ping zei, "De IJzeren Wiel Keizer beveelt in zijn koninkrijk." De monnik kon niets zeggen, dus Ping gaf hem een klap.

Daarom zegt Hsueh Tou, "De één versleept rotsen - Een tweede verplaatst aarde".

"Om de dappere te schieten heb je een tien ton zware kruisboog nodig". Hsueh Tou gebruikt de tien ton zware kruisboog om dit geval uit te leggen. Hij wil dat je ziet hoe Ho Shan mensen helpt. Als het een monsterlijke draak is of een tijger of een ander verschrikkelijk beest, gebruik je de kruisboog. Als het een vogeltje of een ander klein schepsel is zal je niet gauw de kruisboog gebruiken. Dus een tien ton kruisboog verschiert zijn kruit niet voor een rat.

"De oude meester van de Olifantenboog klif (Hsueh Feng) rolt ballen." Op een dag zag Hsueh Feng Hsuan Sha aankomen en rolde drie houten ballen naar hem toe. Hsuan Sha maakte een vermorzelend gebaar. Hartstochtelijk keurde Hsueh Feng dat goed.

Ofschoon al deze verhalen illustraties zijn van het prachtige functioneren van de capaciteit van de meesters, komt geen ervan in de buurt van Ho Shan's "Weten hoe de trom te slaan". Hoe direct is dit – maar hoe moeilijk te begrijpen. Dus zegt Hsueh Tou, "Hoe kon dat gelijk zijn aan Ho Shan's "Weten hoe de trom te slaan"?"

Hij was opnieuw bang dat de mensen er met de woorden vandoor gingen zonder de bron ervan te kennen, en dus onvoorzichtig zouden zijn. Daarom zei hij : "Ik breng verslag uit opdat jij zult weten - Wees niet onvoorzichtig!" Jij ook moet echt dit koninkrijk binnen gaan voordat je het begrijpt. Ga niet onvoorzichtig zaken verwarren, "Het zoet is zoet, bitter is bitter".

Al pakt Hsueh Tou het op en speelt ermee op deze manier, uiteindelijk kan ook hij niet buiten het bereik van Ho Shan springen.

Hsueh Feng 's Wat is het?

Koan 51

Aanwijzing

Zodra er bevestiging en ontkenning is, verlies je, in verwarring, je geest. Als je niet terugvalt op gradaties en gelaagdheid, is er geen zoeken.

Maar zeg me, is loslaten juist, of is vasthouden juist? Als je route ook maar een spoor van een interpretatie bevat op dit punt, zit je nog altijd vast in een uitleg met woorden. Als je nog verward bent in methodes en objecten, dan is dit alles niets anders dan ronddwalen als een spook op de velden en bossen.

Zelfs als je onmiddellijk aankomt op het punt van een, op zichzelf staande, bevrijding, dan heb je het terugkijken naar de poort van een dorp, 10.000 mijl hiervandaan, niet voorkomen (verhinderd). Kan je het bereiken? Als je dat niet kan, begrijp dan deze perfecte, voor de hand liggende, publieke zaak. Om te testen zal ik ze citeren: Kijk!

Koan

Toen Hsueh Feng in een hut leefde, kwamen twee monniken langs om hun respect te tonen. Hij zag ze aankomen, opende de deur, kwam naar buiten en zei, 'Wat is het?' Een van de monniken zei ook, 'Wat is het?' Feng liet zijn hoofd zakken en ging weer naar binnen.

Later gingen de monniken naar Yen T'ou²². T'ou vroeg, 'waar komen jullie vandaan?' De monnik zei, 'ik kom van Ling Nan.' T'ou zei, 'Ben je ooit langs geweest bij Hsueh Feng?' De monnik vertelde bovenstaand verhaal. T'ou vroeg, 'Wat zei hij?' De monnik antwoordde, 'niets, hij liet zijn hoofd zakken en ging weer naar binnen. T'ou zei, 'Helaas, wat jammer dat ik hem niet eerder het laatste woord gezegd, als ik hem dat

---

²² Yen T'ou (826-887) en Hsueh Feng (822-908) waren beide leerlingen van Te Shan (819-914). Koan 13 uit de Wumonkan, 'Te Shan draagt zijn eetkomen': Te Shan kwam, met zijn kom, te vroeg voor het eten, Hsueh Feng was de kok en zei dat hij te vroeg was, Te Shan liet zijn hoofd zakken en ging zonder een woord te zeggen terug naar zijn kamer. Later zei Yen T'ou dat Te Shan het laatste woord niet begrepen heeft. Nog later fluistert hij Te Shan iets in het oor. De volgende dag was de toespraak van Te Shan anders dan anders waarop Yen T'ou uitroept 'Hoe wonderlijk, nu ben ik gelukkig. Onze oude meester heeft het laatste woord begrepen. Vanaf nu kan niemand hem meer iets maken.

Koan 22, Blauwe rots, "Hsueh Feng 's schildpad neus slang': in het commentaar wordt het ontwaken van Hsueh Feng, tijdens een dialoog met Yun T'ou, beschreven, zie ook het einde van de inleiding van Kloppen waar geen poort.

Yen T'ou was tijdens de grote vervolging in de 9^e eeuw veerman, terwijl Hsueh Feng als kluisenaar leefde in de bergen. Yen T'ou werd in de chaos van het einde van de Tang dynastie neergestoken door overvallers van zijn tempel.

vertelt had, zou niemand op de aarde zich kunnen meten met de oude Hsueh.'

Tegen het einde van de zomer bracht de monnik opnieuw dit verhaal onder de aandacht van T'ou, om uitleg en instructie te vragen. T'ou zei, 'Waarom niet eerder?' De monnik zei, 'Ik durfde niet oppervlakkig te zijn.' T'ou zei, 'Ofschoon Hsueh Feng geboren is uit dezelfde afstammingslijn, zal hij niet in dezelfde afstammingslijn sterven. Als je het laatste woord wil weten, dit is het.'

Commentaar (fragmenten)

Wie dan ook de leer van onze school wil volgen, moet kunnen onderscheiden op welke wijze een situatie bij de hand genomen dient te worden; hij moet weten wanneer naar voren te stappen en wanneer zich terug te trekken; wat juist en wat verkeerd is; hij moet begrijpen wat doden is en wat leven geven is; vastpakken en loslaten. Als je ogen plotseling vertroebelen en niets meer zien, zal hij, waar hij ook gaat, vragen wanneer hem een vraag gesteld wordt, antwoorden wanneer hem een antwoord wordt gegeven, zich nauwelijks realiserend dat zijn neusgaten (neusvleugels) zich bevinden in de handen van anderen.

.....

Feng liet zijn hoofd zakken en ging weer naar binnen. Dit wordt vaak 'woordloos begrijpen' genoemd; vandaar dat die monniken hem niet konden vinden. Sommigen zeggen dat Hsueh Feng inderdaad sprakeloos was doordat hij door de monniken ondervraagd werd, en daarom terug keerde naar zijn hut. Hoe ver verwijderd zijn zij van het inzicht dat er iets dodelijk giftig aanwezig is in Feng 's bedoelingen. Doordat Hsueh Feng een voorsprong kreeg, onthulde hij zijn schaduw, ook al verborg hij zijn lichaam.

.....

Toen Hsueh Feng zag dat Te Shan sprakeloos was²³, dacht hij dat hij iets bereikt had. Hij wist in ieder geval niet dat hij een dief ontmoet had. Sinds hij een dief ontmoet had, wist Feng later hoe een dief te zijn. Daarom zei een Oude: "Bij het laatste woord bereikt men de ondoordringbare muur".

Sommigen zeggen dat Yen T'ou Hsueh Feng overtrof, zij hebben het niet begrepen. Yen T'ou maakte altijd gebruik van deze eigenschap. Hij leerde zijn gemeenschap, 'Mensen met een helder oog hebben geen clichés om zich in te nestelen. Dingen verachten wordt als superieur gezien, het achtervolgen (najagen) van dingen als inferieur. Wat betreft deze laatste woorden, zelfs als je de Patriarchen persoonlijk ontmoeten zou hebben zo, zou je nog altijd niet in staat zijn dit rationeel te begrijpen."

---

²³ koan 13 Wumonkan

Toen Te Shan 's middagmaal laat was, pakte de oude man zijn kom op en ging naar de toespraken hal. Yen T'ou zei, "zelfs de grote Te Shan begreep het laatste woord niet." Hsueh Feng onthield dat en zei, 'Ik heb gehoord dat vanaf het begin een éénnogige draak slechts één oog heeft. Jij wist absoluut niet dat Te Shan een tandeloze tijger was. Hoe zouden we ooit begrepen kunnen hebben dat gisteren en vandaag niet hetzelfde zijn, als Yen T'ou hem niet doorzien had? Willen jullie allemaal het laatste woord begrijpen? Een oude zei, 'Ik laat slechts toe dat de oude barbaren weten, ik sta niet toe dat ze begrijpen.'"

Van oudsher tot nu, zijn de publieke gevallen extreem moeilijk geweest, als een bos vol met braamstruiken. Als je daar door kan dringen, is er niemand in de hele wereld die jou iets kan aandoen, en alle boeddha's uit het verleden, heden en toekomst onderwerpen zich aan jou. Als je niet in staat bent door te dringen, bestudeer dan wat Yen T'ou zegt, 'Ofschoon Hsueh Feng geboren is uit dezelfde afstammingslijn, zal hij niet in dezelfde afstammingslijn sterven'. Spontaan weet hij zichzelf in één enkele zin uit te drukken.

Gedicht

Het ultieme woord.

Is uitgesproken voor jou.

Tijd van licht en donker, paar bij paar.

Geboren uit dezelfde afstammingslijn, delen ze dezelfde kennis.

Gestorven uit een verschillende afstammingslijn, zijn ze volkomen gescheiden.

Volkomen gescheiden,

Zelfs Geel Hoofd (Boeddha) en Blauwe ogen (Bodhidharma)
moeten het nog gaan waarnemen.

Zuid, Noord, Oost, West, laat ons terugkeren.

En in de dieptes van de nacht samen kijken naar de sneeuw op de
duizenden steile rotspunten.

Commentaar

'Het ultieme woord is uitgesproken voor jou.' Toen Hsueh Tou dit gedicht over het ultieme woord maakte, zocht hij bewust de extremen op, door zich te laten vallen in het onkruid, om mensen te helpen. Zijn gedicht is diepgaand, als gedicht, maar hij verdicht slechts een klein gedeelte van de prachtige details. Als je het wil doorgronden in detail, is dit niet genoeg.

Hsueh Tou durfde verder te gaan en opende zijn grote mond en zei, 'Tijd van licht en donker, paar bij paar', om een weg voor jou te openen en ook om het, voor jou, met

één regel te beëindigen. Dan, op het eind, komt hij met nog meer uitleg. Net zo als Chao Ch'ing²⁴ op een dag aan Lo Shan²⁵ vroeg, 'Wanneer Yen T'ou zegt, "Zo, Zo, niet zo, niet zo", wat betekent dat?' Lo Shan roept, 'Grote Meester,' en meester Chao Ch'ing antwoordde. Shan zei, 'Beide licht, beide donker.' Ch'ing maakte een buiging en ging weg.

Drie dagen later stelde hij opnieuw vragen aan Lo Shan, 'Een aantal dagen geleden ontving ik uw compassievolle instructies; ik kan ze helaas niet goed doorzien.' Shan zei, 'Ik heb alles al vertelt.' Ch'ing zei, 'Meester, verlicht alstublieft de weg.' Shan zei, 'Grote Meester, stel een vraag over je twijfel.' Ch'ing zei, 'Wat is 'beide licht, beide donker'?' Shan zei, 'hetzelfde geboren, hetzelfde gestorven.' Ch'ing boog en vertrok.

Later vroeg een monnik aan Chao Ch'ing, 'hoe is het als je hetzelfde geboren en hetzelfde gestorven bent?' Ch'ing zei 'Houdt je grote honden mond.' De monnik zei, 'Probeer eens te eten met een dichte mond, grote meester.' Deze monnik ging naar Lo Shan en vroeg, 'hoe is het als je hetzelfde geboren en hetzelfde gestorven bent?' Shan zei, 'Als een os zonder hoornen.' De monnik vroeg, 'Hoe is het wanneer je hetzelfde geboren bent maar niet hetzelfde gestorven bent?' Shan zei, 'als een tijger met hoornen.' Het laatste woord is precies deze waarheid.

Er was een monnik in Lo Shan 's gemeenschap die dit idee gebruikte om een vraag te stellen aan Chao Ch'ing. Ch'ing zei, 'Dit geval, dit geval, ze weten het allemaal. Waarom? Als ik een zin uit zou spreken op het oostelijke continenten zouden ze het ook weten op het westerse continent. Als ik een zin zou uitspreken in de hemel zouden ze dat op de aarde ook weten. Iedereen kent elkaars geest, alle ogen schitteren in elkaar. '

Geboren uit dezelfde afstammingslijn is nog gemakkelijk te doorzien. Niet gestorven in dezelfde afstammingslijn, zijn ze volkomen gescheiden, en zelfs Shakayamuni of Bodhidharma zullen ze niet vinden.

'Zuid, Noord, Oost, West, laat ons terugkeren.' Daar zit iets van een goede wereld in. 'En in de dieptes van de nacht samen kijken naar de sneeuw op de duizenden steile rotspunten.' Maar zeg eens, is dit 'beide licht en beide donker' of is het 'geboren uit dezelfde afstammingslijn' of is het 'sterven in dezelfde afstamming'? Bedelmonniken met ogen zouden moeten proberen scherp waar te nemen.

---

²⁴ (854-932) leerling van Hsueh Feng, hij bleef 29 jaar bij Feng, tot hij in 908 op vraag van de gouverneur zijn eigen klooster stichtte, zijn postume naam was Grote Meester Voorbij Realisatie

²⁵ leerling van Yen T'ou

Pai Chang²⁶'s Wilde Eenden

Koan 53

Aanwijzing

De gehele wereld verbergt het niet – zijn volledige capaciteit laat zich overal zien. Hij treedt de situaties tegemoet zonder erin verstrikt te raken – bij elke beweging heeft hij het vermogen om zich te laten gelden. In zijn uitspraken vind je geen partijdigheid – overal heeft hij de intentie om mensen te doden.

Maar zeg, uiteindelijk, waar gaan de Ouden naar toe om uit te rusten? Als test citeer ik deze oude zaak: Kijk!

Koan

Ooit, toen Grote Meester Ma²⁷ en Pai Chang samen wandelden, zagen ze een paar wilde eenden voorbij vliegen.

De Grote Meester vroeg: “Wat is dat?”.

Chang zei: “Wilde Eenden”.

De Grote meester zei: “Waar zijn ze naar toe?”

Chang zei: “Ze zijn weg gevlogen”.

Toen pakte de Grote Meester Pai Chang's neus stevig beet en gaf het een fikse draai. Chang schreeuwde het uit van pijn.

De Grote Meester zei: “Wanneer zijn ze ooit weg gevlogen?”

Commentaar

Als je met het juiste oog naar deze zaak kijkt is het Pai Chang die, onverwachts, de juiste fundatie heeft, terwijl Grote Meester Ma een heleboel golven veroorzaakt waar geen wind is. Als jullie leraren van Boeddha's en Patriarchen willen worden, bestudeer dan Pai Chang. Als je zelfs niet in staat wilt zijn jezelf te redden, bestudeer dan Grote Meester Ma. Zie hoe die Ouden geen moment afwezig waren, 24 uren per dag.

Al jong liet Pai Chang het stof van de wereldse zaken achter zich en werd zeer bedreven in de drie studies (discipline, meditatie en wijsheid). Toen Ma Tsu les gaf in Nan Ch'ang, wilde Pai Ch'ang met hart en ziel bij hem zijn. Twintig jaren bleef hij Ma

---

²⁶ Baizhan Huaihai (720-814)

²⁷ Mazu Daoyi (709-788)

Tsu's dienaar, tot het moment van zijn tweede roeping toen hij eindelijk volledig verlicht raakte door Ma Tsu's schreeuw.

Maar tegenwoordig zeggen sommigen, 'Waar er fundamenteel geen verlichting is, construeren zij een poort van 'verlichting' en vestigen zo deze zaak'. Als je het op deze manier bekijkt, ben je als een vlieg op het lichaam van een leeuw, die zich voedt met zijn vlees. Heb je nooit ervaren wat een Oude zei: "Als de bron niet diep is, is de stroom niet lang; als de wijsheid niet groot is, reikt het visioen niet ver". Als je de uitleg gebruikt dat verlichting een constructie is, hoe kan de Boeddhistische leer dan nog altijd bestaan.

Kijk, ooit, toen Grote Meester Ma en Pai Chang samen wandelden, zagen ze een paar wilde eenden voorbij vliegen. Hoe kon de Grote Meester niet geweten hebben dat het wilde eenden waren? Waarom stelde hij dan toch deze vraag? Vertel me, waar komt de betekenis op neer? Toen Pai Chang enkel en alleen hem achterna liep, draaide Ma Tsu zijn neus om. Chang schreeuwde het uit van pijn en Ma Tsu zei: "Wanneer zijn ze ooit weg gevolgen?" Toen kreeg Pai Chang inzicht. Maar tegenwoordig begrijpen sommige mensen het niet. Zodra ze ondervraagd worden, beginnen ze onmiddellijk te schreeuwen, alsof ze pijn hebben. Gelukkig kunnen ze er niet uit springen.

Wanneer leraren van onze school mensen helpen, moeten ze door en door penetreren. Je ziet dat Pai Ch'ang het niet begreep, dat hij niet kon voorkomen dat hij zijn hand sneed aan de kern van de zaak. Al wat Ma Tsu beoogde was hem de kern van de zaak te laten inzien. Zo wordt het gezegd: "wanneer je begrijpt, kan je het altijd gebruiken, waar je ook bent; als je het niet begrijpt, blijft de conventionele wijsheid overheersen". Als Ma Tsu de neus van Pai Chang toen niet omgedraaid had, zou conventionele wijsheid de overhand hebben. Het is noodzakelijk om, wanneer je allerhande situaties tegenkomt, deze binnenste buiten te keren en terug te keren naar jezelf. Ten alle tijden geen gaten laten vallen wordt genoemd: "de aarding van de natuur, helder en duidelijk". Wat is het nut van iemand die alleen maar door de bossen en velden holt, en dat aanvaart, wat zich voor een ezel, maar achter een paard bevindt?²⁸

Observeer hoe Ma Tsu en Pai Chang handelen, al lijken ze spiritueel en stralend, ze blijven nooit hangen in spiritualiteit. Pai Chang schreeuwde het uit van pijn; als je het ziet zoals het is, verbergt de hele wereld zich niet meer, en is het overal perfect manifest. Aldus is gezegd: "Penetreer één plaats en je penetreert tegelijkertijd duizend, tien duizend plaatsen".

---

²⁸ Noot van de Engelse vertaler: "wat zich voor een ezel, maar achter een paard bevindt" is vaak een specifieke referentie naar de "stralende spiritualiteit", een bestemming van het bewust stralen van de geest, die tijdelijk opgeruimd of gestopt is door meditatie, welke voorbij onwetende, niet her-geboren mensen is, maar die nog geen door en door realisatie is van persoonlijke en fenomenale leegheid, en nog steeds in het rijk van de subjectiviteit verblijft.

De volgende dag ging Ma Tsu naar de hal, zodra de gemeenschap zich had verzameld, ging Pai Chang naar voren en rolde zijn mat op. Ma Tsu verliet onmiddellijk zijn zetel. Nadat hij terug gekeerd was naar zijn vertrek vroeg hij Pai Chang: "waarom rolde jij je mat op, terwijl ik nog maar net in de hal was en nog geen toespraak had gehouden?" Chang zei: "Gisteren heb jij, leraar, mijn neus omgedraaid, en dat deed pijn". Tsu zei: "Waar was jij met je geest gisteren?" Chang zei: "Vandaag doet mijn neus geen pijn meer". Tsu zei: "Jij hebt diep inzicht in de zaak van vandaag". Chang maakte een buiging en keerde huilend terug naar de bedienden vertrekken. De bediende vroeg: "Waarom huil je?" Chang zei: "Vraag dat maar aan de Meester". De bediende ging naar Ma Tsu en die zei: "Vraag maar aan Pai Chang". Wanneer de bediende terug kwam bij hun vertrekken trof hij Pai Chang luid lachend aan. De bediende zei: "Zojuist hilde je, en nu ben je hard aan het lachen?" Chang zei: "Daarnet hilde ik, nu lach ik". Kijk naar Pai Chang na zijn verlichting, soepel beweegt hij, je kan hem niet te pakken krijgen. Langs alle kanten is hij op een natuurlijke manier sprankelend helder.

Gedicht

Wilde eenden

Wie weet waar ze zijn?

Ma Tsu zag ze komen en ze waren aan het bekvechten

Hij vertelde alles, over een tafereel van wolken boven de bergen en de maan boven de zee

Precies zoals daarvoor begreep Chang het niet, hij zei: "ze zijn weg gevlogen"

Pai Chang wilde weg vliegen

Maar Ma Tsu hield hem vast

Spreek! Spreek!

Commentaar

Direct en onmiddellijk begint Hsueh Tou zijn gedicht met: "Wilde eenden - wie weet waar ze zijn?". Maar zeg me, hoeveel zijn er?

“Ma Tsu zag ze komen en ze waren aan het bekvechten”. Dit refereert aan Ma Tsu die aan Pai Chang vraagt: “Wat is dat?” en Chang die zegt: “Wilde eenden”.

“Hij vertelde alles, over een tafereel van wolken boven de bergen en de maan boven de zee”. Dit refereert aan Ma Tsu die opnieuw vraagt “Waar zijn ze naar toe?” De les die Grote Meester Ma geeft aan Pai Chang maakt op een spontane wijze alles duidelijk. Maar nog altijd begrijpt Chang het niet, integendeel, hij zegt: “Ze zijn weg gevlogen”. Twee keer mist hij het.

Met “Pai Chang wilde weg vliegen, maar Ma Tsu hield hem vast” maakt Hsueh de zaak duidelijk, uitgaande van de feiten. Hij zegt ook: “Spreek, spreek” Dit is waar Hsueh Tou zichzelf rond draait. Maar zeg eens, hoe zou jij willen spreken? Als je een schreeuw van pijn slaakt is het fout. Als je geen schreeuw van pijn slaakt, hoe kan je het dan begrijpen? Ofschoon Hsueh Tou prachtig dicht, het maakt niet uit wat hij doet, ook hij kan er niet uitspringen.

Koan 61: Feng Hsueh's²⁹ Eén atoom van stof

Aanwijzing

Het hoog houden van het vaandel van de leer en haar fundamentele boodschap uit dragen, is een zaak voor een waarachtige meester van onze school. Om draken en slangen te kunnen beoordelen, initiatief van naïviteit te kunnen onderscheiden, moet men een goede leraar zijn. Wat betreft discussies over dood en leven op het scherp van een zwaardsnede, over onderscheiden wanneer een moment met de staf passend is, die discussie laat ik terzijde voor dit moment; vertel me alleen maar, in één zin, hoe jij de kern, het innemen van het hart land, op jezelf gaat ondernemen. Om te testen, citeer ik dit:

Koan

Feng Hsueh gaf een toespraak en zei: “Als je een enkele atoom van stof construeert, zal de maatschappij floreren; als je geen atoom van stof construeert, zal de maatschappij in verval raken”.

Hsueh Tou hield zijn staf omhoog en zei: “Zijn er nog lompen monniken die samen willen leven en samen dood willen gaan?”.

Commentaar

Feng Hsueh gaf een toespraak en zei: “ Als je een enkele atoom van stof construeert, zal de maatschappij floreren, als je geen atoom van stof construeert zal de maatschappij in verval raken”. Welnu, zeg me, is het goed om een enkele atoom te construeren, of is het goed om geen enkele atoom te construeren? Wanneer je op dat punt bent aangekomen, moet je schitterend functioneren manifest worden, voordat je het begrijpt. Daarom zegt Feng Hsueh: “Zelfs als je het kan vastgrijpen, voordat het uitgesproken is, blijft het toch binnenin de schelp, ronddwalend binnen grenzen; zelfs als je het door en door penetreert met een enkele zin, kan je geen dwaze inzichten op je pad voorkomen.”

Hij was een waardige beoefenaar in de afstammingslijn van Lin Chi; hij gebruikte rechtstreeks zijn eigen middelen: “Als je een enkele atoom van stof construeert, zal de maatschappij floreren, en de oude boeren fronsen de wenkbrauwen”. De betekenis ligt in het feit dat, om een maatschappij op te bouwen en een stabiel land te krijgen, je moet vertrouwen op kundige ministers en dappere generaals; daarna verschijnt de Eenhoorn en brult de Phoenix – dit zijn gunstige tekenen van een

---

²⁹ Yen Chao of Feng Hsueh (896-973) 4^e generatie na Lin Chi, studeerde eerst confucianisme, daarna Tien tai boeddhisme voordat hij zich tot Ch'an wendde.

prachtige vrede. Hoe konden de drie-familie dorpen weet hebben van dit soort zaken?

Als je geen atoom van stof construeert zal de maatschappij in verval raken en een gure wind zal blazen; waarom komen de oude boeren dan naar buiten om halleluja te roepen? Precies omdat de maatschappij in verval raakt. In de Tsao Tung³⁰ Ch'an richting noemen ze dit het punt van transformatie: er is geen Boeddha meer, geen levende wezens, geen bevestiging, geen ontkenning, noch goed, noch kwaad; het is voorbij geluid en echo, weg of spoor.

Daarom is er gezegd: "Ofschoon goud stof³¹ kostbaar is, vormt het in je oog een obstakel." En heeft men gezegd: "Goud stof veroorzaakt staar in je oog; het juweel op iemands toga³² is de ontwijding van de Dharma³³. Zelfs je eigen geest is niet belangrijk; wie zijn de Boeddha's en Patriarchen?" Wanneer de berg monnik, met zijn toga gemaakt van vodden, op het punt komt, dat het doorgronden en doordringen van bovennatuurlijke krachten en hun wonderlijke werking niet uitzonderlijk gevonden wordt, verdwijnen de miljarden zorgen – op dat moment begrijpt hij er helemaal niets van, over natuur spreken, over het diepgaande spreken, over het wonderlijke spreken, het heeft allemaal geen enkel nut.

Waarom is dat? "Hij heeft zijn eigen, geest van de bergen, koninkrijk".

Nan Ch'uan zei tot zijn gemeenschap: "De zevenhonderd eminente monniken op Huang Mei³⁴ waren allemaal mannen die de Boeddha Dharma begrepen. Toch kregen ze de toga en kom niet; de werkman Lu³⁵, die niets begreep van de Boeddha Dharma, kreeg de toga en de kom."

Hij zei ook: "de Boeddha's uit het verleden, heden en toekomst weten niet wat het is; maar katten en ossen weten wel wat het is". De oude boeren fronsten of zongen, maar vertel me hoe begrijp jij dit? En vertel me, welk oog bezitten zij, zodat ze zijn zoals ze zijn? Je moet weten dat er voor de poorten van de boeren geen verordeningen aangeplakt zijn.

Nadat hij beide zijdes aan de orde heeft laten komen, houdt Hsueh Tou tenslotte zijn staf omhoog en zegt, "Zijn er bedelmonniken die samen willen leven en samen willen sterven?" Als er op dat moment iemand was geweest die naar voren was gestapt, en een enkel woord had gezegd, hetzij als gast, hetzij als gastheer, zou diegene voorkomen hebben dat, op het eind, deze oude man Hsueh Tou naar hem zelf wees.

---

³⁰ Soto in Japan

³¹ goud stof in de ogen symboliseert gehechtheid aan de Boeddha Dharma, de leer van de verlichting

³² het juweel op iemands toga symboliseert de Boedhanatuur, de mogelijkheid tot verlichting bij iedereen

³³ de ontwijding van de Dharma betekent gehechtheid aan de Dharma, trots zijn de wijze waarop je zen praktiseert

³⁴ plaats waar het klooster van de vijfde patriarch gevestigd was

³⁵ de latere zesde patriarch Hui Neng

Gedicht

De oude boeren mogen dan hun wenkbrauwen niet fronsen

Maar op dit moment hoop ik dat de maatschappij een stevige
fundament krijgt

Kundige ministers, dappere generaals – waar zijn ze nu

Tienduizend mijlen pure wind, alleen ik weet dat

Commentaar

Eerder citeerde hij beide zijdes, hier, daarentegen, brengt hij slecht één zijde naar voren en laat de ander gaan. Hij snijdt iets af van de lange zijde en voegt iets toe aan de korte, verlaat het zware en gaat verder met het lichte. Daarom zegt hij: “De oude boeren mogen hun wenkbrauwen dan niet fronsen, maar op dit moment hoop ik dat de maatschappij een stevige fundament krijgt, waar zijn de kundige ministers, dappere generaals nu?”

Wanneer Hsueh Tou zijn staf omhoog houdt en zegt : “Zijn er nog bedelmonniken die samen willen leven en samen dood willen gaan?” is dat hetzelfde als: “Zijn er nog kundige ministers en dappere generaals?”. Met één slok heeft hij iedereen, compleet, doorgeslikt. Daarom zeg ik dat het land uitgestrekt is, de mensen schaars, en zelden ontmoet je iemand. Is er iemand die het weet? Kom naar voren en wordt begraven in dezelfde put.

“Tienduizend mijl pure wind, alleen ik weet dat”. Hier wijst Hsueh Tou naar zichzelf.

Yun Men's 'Daarbinnen is een juweel'

Koan 62

Aanwijzing

Door middel van het weten dat geen leraar heeft, creëert hij het schitterende functioneren van niet-doen. Door middel van onvoorwaardelijke compassie acteert hij ongevraagd als een goede vriend. Een enkel zin bevat doden, geeft leven. In een handeling is loslaten, is vasthouden. Vertel me, wie is ooit zo geweest. Om te testen citeer ik het volgende, zodat je ziet.

Koan

Yun Men sprak tot de gemeenschap, "Te midden van hemel en aarde, doorheen ruimte en tijd, is er een juweel, verborgen in de vorm-berg. Pak een lamp en ga de Boeddha hal binnen, neem de drievoudige deur, en plaats deze op de lamp"

Commentaar

Yun Men zegt: " Te midden van hemel en aarde, doorheen ruimte en tijd, is er een juweel, verborgen in de vorm-berg". Welnu, vertel me, is de betekenis van Yun Men in de "visvijver", of is de betekenis in de lamp? Deze zinnen komen uit een verhandeling van Seng Chao³⁶, meester in de leer, genaamd "*Juwelenkist*"³⁷. Yun Men citeerde ze om zijn gemeenschap te onderwijzen.

Ten tijde van de late Ch'in was Seng Chao in de tuin van Vrijheid, waar hij zijn verhandeling schreef. Toen hij de oude vimalakirtinirdesa kopieerde kwam hij tot het inzicht dat Chuang-tsu en Lao-tsu het wonder nog niet volledig uitgeput hadden. Chao vroeg toen of Kumarajiva zijn leraar wilde worden. Hij ging ook met zijn vragen naar de Bodhisattva Buddhabhadra³⁸ van de Tile Coffin tempel, die de Geest zegel had gekregen van de 27ste Patriarch (Prajnatara) in India. Chao daalde diep af tot in

³⁶ Chinese taoïst/boeddhist (374-414), assistent van Kumarajiva (334-413), die in China, sutra's, o.a. de Avatamsaka, de vimalakirtinirdesa en de diamant sutra, vertaalde in het chinees (zie ook geval 40); Chao was volgens de traditie de auteur van de juwelenkist verhandeling (Pao-tsang lun), maar deze is waarschijnlijk geschreven in de 7^e/8^e eeuw door een onbekende schrijver.

³⁷ zie Bijlage voor volledig citaat uit de Juwelenkist verhandeling

³⁸ Buddhabhadra zou de stichter zijn van de Shaolin Monastery rond 450 en afkomstig uit India of centraal Azië. Bodhidharma (rond 500) zou na zijn gesprek met keizer Wei (koan 1 blauwe rots) naar het Shaolin klooster gegaan zijn, daar weggestuurd zijn en vervolgens 9 jaar in een grot in de omgeving met zijn gezicht naar de muur gemediteerd te hebben, alwaar zijn opvolger Huike hem opzocht (koan 41 Wumonkan).

het binnenste heilige. Op een dag kwam Chao in problemen; voordat hij geëxecuteerd ging worden, vroeg hij om zeven dagen uitstel en schreef hij de verhandeling *Juwelenkist*.

Yun Men citeerde dus vier zinnen uit die verhandeling, om zijn gemeenschap te onderwijzen. Het centrale thema is: "Hoe kan je een onbetaalbaar juweel vastpakken en het onder de elementen en de opeenhopingen verbergen". De woorden van deze verhandeling komen overeen met onze school. Heb je niet gezien hoe Ching Ch'ing³⁹ aan Ts'ao Shan⁴⁰ vroeg: "Hoe is het wanneer in het voornaamste van de pure leegte er uiteindelijk geen lichaam is?" Ts'ao antwoordde: "Het voornaamste mag dan zo zijn, hoe zit dat met de fenomenen?" Ch'ing zei: "Zoals het voornaamste is, zo zijn de fenomenen. Ts'ao Shan zei: "Je kan mij, één persoon, om de tuin leiden, maar wat kan je doen met de ogen van alle wijzen?" Ch'ing zei: "Zonder de ogen van alle wijzen, hoe kan je dan weten dat het niet zo is?" Shan zei: "Officieel wordt nog niet eens een naald toegelaten, officieus kan zelfs een kar met paarden passeren".

Daarom wordt gezegd: "Te midden van hemel en aarde, doorheen ruimte en tijd, is er een juweel, verborgen in de vorm-berg". De betekenis hiervan is om te laten zien dat iedereen volledig is geschapen en uitgerust, elk individu is perfect en compleet. Yun Men brengt het onder de aandacht om zijn gemeenschap te laten inzien dat het compleet duidelijk is – als een leraar kon hij, voor jou, niet vervolgens interpretaties toevoegen. Maar hij is vol compassie en voegt een voetnoot toe, voor jou, door te zeggen "Pak een lamp en ga de Boeddhaal binnen, neem de drievoudige deur, en plaats deze op de lamp".

Welnu, vertel me, wanneer Yun Men spreekt op deze manier, wat bedoelt hij dan? Heb je niet gezien hoe een oude zei, "Het lege lichaam van illusie is identiek aan het lichaam van de werkelijkheid". Ook is gezegd: "de Boeddha geest wordt precies in de gewone geest gezien".

De vier basis elementen en de vijf opeenhopingen (die het menselijke leven vormen)⁴¹ zijn de vorm-berg, "daarbinnen is een juweel, verborgen in de vorm-berg." Daarom werd gezegd: "Alle Boeddha's zijn in de geest. Verwarde en misleidde mensen gaan buiten zoeken. Ofschoon ze van binnen een onbetaalbaar juweel bevatten, beseffen ze dat niet, en laten het liggen, voor de rest van hun leven."

Ook werd gezegd: "De Boeddha natuur manifesteert zich helder, maar de levende wezens blijven ronddwalen in vormen die nauwelijks zichtbaar zijn." Als je realiseert dat levende wezens geen zelf hebben, hoe kan dan je eigen gezicht

---

³⁹ (863-937), één van de opvolgers van Hsueh Feng, zie koan 22

⁴⁰ (840—901)

⁴¹ De vier basis elementen zijn aarde, lucht, vuur en water; de vijf opeenhopingen zijn vorm, gevoel, perceptie en bewustzijn

verschillen van die van de Boeddha? De geest is de oorspronkelijke geest; het gezicht is het gezicht geboren uit de vrouw – de Steen van de Eeuwen mag zich bewegen, maar hier is geen verandering.

Sommige mensen herkennen deze stralende spiritualiteit als het juweel; maar ze kunnen er niets mee doen, en ze realiseren zich het buitengewone en verwonderlijke van het juweel niet. Daardoor krijgen ze het niet in beweging en kunnen ze het niet in actie brengen. Een oude zei: “Als je in een impasse zit, verander; als je verandert bent, kan je doorgaan”.

“Pak een lamp en ga de Boeddha hal binnen”; als het een zaak is van gezond verstand, kan dit doorgrond worden; maar kan je “plaats de drievoudige deur op de lamp” doorgronden? Yun Men heeft de emotionele discriminatie doorbroken, evenals intellectuele ideeën, verlies en winst, bevestiging en ontkenning, allemaal, in één keer, voor jou. Hsueh Tou heeft gezegd: “Ik hou van de verfrissende aanpak die Yun Men gebruikt; zijn hele leven verwijderd hij spijkers en nagels voor anderen”. Hij zei ook: “Ik weet niet hoeveel zitten op de status stoel; maar het scherpe zwaard dat wegsnijdt, veroorzaakt de bewondering van anderen.”

Toen hij zei, “pak een lamp en ga de Boeddhal hal binnen”, had deze éne zin alles al compleet afgesneden; toch volgt “neem de drievoudige deur, en plaats deze op de lamp”. Als je deze zaak bespreekt, is het alsof vonken van een steen vliegen, zoals de bliksemflits uit donderwolken.

Yun Men zei: “Als je wilt verwerven zoek dan een manier om binnen te gaan; Boeddha’s zo talrijk als atomen bevinden zich onder je voeten, de drie schatten van de heilige leer zijn te vinden op je tong; maar dit is niet zo goed als verlicht zijn. Monniken, denk niet verkeerd; lucht is lucht, aarde is aarde, bergen zijn bergen, rivieren zijn rivieren, monniken zijn monniken, leken zijn leken.” Na een lange pauze zei hij: “Breng me de onbeweeglijke berg vlak voor je.” Toen kwam een monnik naar voren en vroeg: “Hoe is het als een student inziet dat bergen, bergen zijn en rivieren, rivieren?” Yun Men tekende een lijn met zijn hand en zei: “Waarom vertrekt de drievoudige deur vanaf hier?” Hij was bang dat je dood zou gaan, dus voegde hij toe: “Wanneer je weet, is het de onovertroffen geur van Indiase boter, als je niet weet, wordt het daarentegen vergif.”

Daarom wordt gezegd: “Wanneer volledig en grondig begrepen, is er niets meer om te begrijpen; de meest duistere fundamente van het mysterie worden nog altijd genegeerd.”

Hsueh Tou bracht het opnieuw onder de aandacht en zei: “Te midden van hemel en aarde, doorheen ruimte en tijd, is er een juweel, verborgen in de vorm-berg. Het hangt aan een muur. Negen jaar lang durfde Bodhidharma er niet rechtstreeks naar te kijken. Als welke lompenmonnik dan ook, er naar wil kijken, sla ik hem met mijn

stok op zijn rug”. Zie hoe deze zich zelf ontwikkelde leraren van onze school nooit een feitelijke doctrine gebruikten om mensen vast te binden. Hsuan Sha zei: “Ofschoon je hem probeert te vangen in een val, zal hij daar niet in blijven; ofschoon je hem naroept, draait hij zijn hoofd niet om. En zelfs als hij zo is, is hij nog altijd een heilig schildpad wiens staart achter hem aansleept”.

Gedicht

Kijk! Kijk!

Wie beheert de visvijvers op de oude oeverwal?

Wolken komen langs

Het water - uitgestrekt en grenzeloos -

De witte bloemen in het maanlicht moet je zelf gaan zien

Commentaar

Als je de woorden van Yun Men begrijpt, kan je inzien hoe Hsueh Tou mensen helpt. Hij neemt de laatste twee zinnen van Yun Men's toespraak en voegt er een voetnoot aan toe: “Kijk! Kijk!” Als je vervolgens met je wenkbrauwen omhoog, of met het glinsteren van je ogen aangeeft het te begrijpen, sla je volledig de plank mis.

Een oude zei: “Het spirituele licht schijnt overal, de zintuigen transcenderend. De essentiële substantie is manifest, werkelijk en eeuwig. Het kan niet gevangen worden in geschreven letters. De aard van de geest is niet bezoedeld, ze is fundamenteel, op een natuurlijke wijze perfect compleet. Je hoeft alleen maar van de illusoire gehechtheden af te raken en samen te smelten met de Boeddha die is zoals die is.” Als je alleen maar je wenkbrauwen optrekt, je ogen laat glinsteren en je zit voor eeuwig, hoe zal je dan ooit in staat zijn je gevoelens te transcenderen?

Hsueh Tou zegt: “Kijk! Kijk!”, Het lijkt alsof Yun Men op een oude overwal met een visvijver is; de wolken komen langs en het water is wijds en oeverloos. De heldere maan weerspiegelt witte bloemen, en witte bloemen reflecteren de maan. Zeg me, op dat moment, welk koninkrijk is dat? Als je dat onmiddellijk en direct kan waarnemen, zijn de eerste en tweede zin exact als één zin.

Bijlage

Citaat uit de Juwelenkist verhandeling waaruit Yun Men citeert⁴²

Te midden van hemel en aarde, doorheen ruimte en tijd, is er een juweel, verborgen in de vorm-berg– de verheven schittering van levende wezens. Volledig leeg, nog altijd, en moeilijk te bevatten, binnenkant of buitenkant, heeft het de titel “het mysterie van de mysteries”. Haar vaardigheden reiken voorbij (het hemelse paleis van) Paarse Subtiliteit⁴³, en haar functioneren vindt plaats in het middelste midden van het lege niet zijn. Onbeweeglijk te midden van veelvuldige transformaties, is het op zichzelf en non-dual. Haar stem brengt wonderlijke weerkaatsingen voort; haar vorm spuwt veelkleurige voorstellingen uit. Maar kijk zoals je wilt, het heeft geen meetkundige positie; het is bekend om haar gebruik van de leegte van leegte. Het bevat alleen haar klank, haar vorm wordt nooit gezien. Het bevat slechts haar effecten, haar gelaat wordt nooit gezien. Het verlicht het verborgene en het duidelijke en doordringt volledig de aard van alle dingen. Het is het juwelenzege⁴⁴ van het dichtbevolkte verzameling van fenomenen, de ware essentie van de ontelbare schema's. Wanneer het actief is, is er vorm; wanneer er rust is, is er duisternis. Oorspronkelijk is het puur, onverlicht, en van nature perfect en compleet. Haar uitstraling overtreft dat van de zon en de maan, en haar verdiensten (deugden) overtreffen die van de hemel van de Grote Helderheid⁴⁵. De ontelbare dingen zijn zonder activiteit, alles is naamloos. De voortrollende transformaties van hemel en aarde gebeuren spontaan in elke richting, en met haar wonderlijk functioneren, zo talrijk als de zandkorrels van de Ganges, is er schepping vanuit de chaos.

Wie is niet verrukt als hij of zij dit hoort. Wie is niet verbaasd als hij of zij dit hoort. Hoe kan het dat deze onbetaalbare schat verborgen blijft in de dieptes van het bestaan van de levende wezens. Hoe tragisch. Hoe kan duisternis ontstaan uit wat helder is? De schat is briljant en schitterend, ze schijnt in alle tien richtingen, op zichzelf, kalm en rustig en onbeweeglijk. Haar vermogen om te reageren is prachtig; ze reageert op geluid, op vorm en op Yin en Yang. Buitengewoon en zonder oorzaak, is ze leeg, helder, en eeuwig. Al span je je ogen in tot het uiterste, dan nog kan je het niet zien, al buig je je oren zover mogelijk, dan nog kan je het niet horen. Ze is gegrond in de duisternis, en haar transformatie geeft ons vorm. Haar activiteit is dat van de wijsheid, en haar functioneren is onbeperkt. Dit staat bekend als essentiële kiem van de Grote Weg. Deze essentiële kiem is zeer werkelijk en tastbaar: het is de oorzakelijke grond van de ontelbare dingen, stevig en eeuwig blijvend. Als een morele constante is het gelijk aan de Weg zelf. Daarin staat geschreven: “tot de mate waarin iemands geest puur is, is het Boeddha-land puur”⁴⁶. Voorzien van een dichtbevolkte verzameling van functies, wordt het wijsheid genoemd.

---

⁴² Robert Sharf: “Coming to terms with Chinese Buddhism”, laatste paragraaf uit hoofdstuk 1, blz. 188

⁴³ naam van een ster in het noordelijk deel van de grote beer.

⁴⁴ Tao: een diagram of zegel die beschouwt wordt als een goddelijke schat geschonken door de hemel; Boeddhisme: Dharma, of de imprint van de enkelvoudige Dharma of alles is alleen maar geest

⁴⁵ één van de drie hogere paradijzen in de Tao kosmologie

⁴⁶ uit de Vimalakirti soetra

Yun Men's "cake"

Koan 77

Aanwijzing

Naar boven gekeerd doorprijkt hij de neusgaten van iedereen op aarde. Naar beneden gekeerd legt hij zijn eigen neusgaten in de handen van andere mensen, zoals een schildpad zich onder zijn schild verbergt.

Stel, er komt plots iemand naar je toe en zegt, "in essentie is er geen boven en geen beneden – waarom keren?", dan zou ik simpel tegen hem zeggen, "Ik zie dat jij een grot binnengaat, om daar te leven".

Maar zeg me, hoe onderscheid jij naïef van initiatief? Na een stilte zei Yuan Wu, "als jullie richtlijnen hebt, volg die, als jullie geen richtlijnen hebt, volg voorbeelden".

Koan

Een monnik vroeg Yun Men, "Welke woorden gaan voorbij Boeddha's en Patriarchen?"

Men zei, "cake".

Commentaar

Een monnik vroeg Yun Men, "Welke woorden gaan voorbij Boeddha's en Patriarchen?" Men zei, "cake". Voel je, dat je haren rechtovereind staan vanwege de kilte? Lompenmonniken stellen vragen over Boeddha's en vragen over Patriarchen, ze vragen over Ch'an en vragen over Tao, ze vragen over naar boven kijken en naar beneden kijken. Niets meer te vragen, stelde deze monnik toch nog een vraag, over woorden voorbij Boeddha's en Patriarchen. Yun Men was behendig, wanneer het water rijst ligt de boot in het water, en met veel modder wordt het boeddha beeld groot. Vandaar dat hij antwoordde: "cake". Je zou kunnen zeggen dat de weg niet voor niets afgelegd wordt, dat zijn inspanning niet tevergeefs was.

Yun Men zei ook het volgende tegen zijn gemeenschap: "Als jullie zonder enig begrip mensen hoort praten over de bedoelingen van de Patriarchen, beginnen jullie onmiddellijk theorieën uit spreken over gesprekken tussen Boeddha's en Patriarchen. Maar wie noemen jullie Boeddha's en wie noemen jullie Patriarchen, waardoor je onmiddellijk begint over woorden die Boeddha's en Patriarchen overstijgen? Door op deze manier vragen te stellen, is het alsof je probeert te ontsnappen aan de drievoudige wereld, terwijl je, om inzicht te krijgen, je vasthoudt aan die drievoudige wereld. Welk zien, horen en weten zit jullie dwars. Welke 'schaal' probeer je te gebruiken? Op grond waarvan vormen jullie meningen over onderscheid? Die oude verhalen kunnen niets voor jullie doen, ofschoon ze zichzelf

overtreffen om levende wezens te helpen. Zelfs als ze zeggen dat het complete lichaam in zijn geheel werkelijkheid is en dat we in alles de essentie zien – dan nog blijft dit alles ongrijpbaar. Wanneer ik tegen jullie zou zeggen, ‘eigenlijk zijn er geen betekenissen’, is alles al begraven.” Als je deze uitspraken kunt begrijpen, dan herken je de “cake”.

Wu Tu zei, “Ezel stront is als paarden stront”. Dit is wat Yung Chia noemt, “direct naar de grondoorzaak gaan, wat bevestigd is door de boeddha’s – door de bladeren heen pikken en onder twijgen zoeken lukt me niet”. Wanneer jullie hier aangekomen zijn, en je nog dichterbij wilt komen, vraag dan niet met vragen.

Observeer hoe deze monnik vraagt, “Welke woorden gaan voorbij Boeddha’s en Patriarchen?”, en hoe Yun Men antwoordt, “cake”. Kent Yun Men schaamte? Is hij zich bewust van (toegeven aan) verleiding? Je hebt een bepaald type mens die zegt: “Yun Men zag het konijn en liet de havik los, daarom zei hij ‘cake’”. Als je er zo over denkt, dat cake het woord is dat voorbij Boeddha’s en Patriarchen gaat, hoe kan er dan een levende weg zijn. Yun Mens cake is hetzelfde als Tung Shans “Drie pond vlas”⁴⁷ of Ho Shans⁴⁸ “Weten hoe de drum te slaan”. Ofschoon hij slechts “Cake” zei, is zijn werkelijkheid moeilijk te zien.

Later kwamen de mensen met rationele verklaringen en zeiden, “Grove woorden en subtiel gepraat komen allemaal terug bij de primaire waarheid”. Als je het op deze manier begrijpt, wordt dan gewoon een leraar en besteed je leven aan het verzamelen van veel kennis en interpretaties. Tegenwoordig zeggen volgelingen van Ch’an, wanneer je voorbij de Boeddha en de Patriarchen gaat, vertrap je zowel de Boeddha’s als de patriarchen- daarom zegt Yun Men, ‘cake’. Aangezien het ‘cake’ is, hoe verklaar jullie dan ‘voorbij de Boeddha’s en Patriarchen gaan’. Probeer dit grondig te onderzoeken en doe je ogen open.

Verzen over dit geval zijn zeer talrijk, maar allemaal gaan ze naar de flank van de vraag om commentaar te geven. Hsueh Tou heeft, als altijd, het beste vers gemaakt.

Vers

Met name Ch’an reizigers die transcendente woorden gebruiken zijn talrijk

Zie je zijn opening ontstaan?

Zelfs de erin gestopte cake houdt hem niet tegen

Tot nu toe is, overal, de wereld in verwarring

---

⁴⁷ koan 12 blauwe rots

⁴⁸ koan 44 blauwe rots

Commentaar

“Met name Ch’an reizigers die transcendent praten zijn talrijk”. Met name Ch’an reizigers stellen graag vragen over de uitspraak “gepraat dat voorbij Boeddha’s en Patriarchen gaat”. Heb jij dat nog niet gehoord? Yun Men zei, “Allemaal dragen jullie een stok op jullie schouders en zeggen, ‘Ik ben ondergedompeld in meditatie en ik bestudeer de weg’, en gaan dan op zoek naar een waarheid die voorbij de Boeddha’s en de Patriarchen gaat. Maar ik vraag jullie, gedurende de 24 uren van de dag, als je wandelt, stilstaat, zit, of ligt; wanneer jullie poepen of pissen tussen het ongedierte in een latrine langs de kant van de weg; wanneer je voor de toonbank van de slager staat; is er dan nog altijd een waarheid die voorbij de Boeddha’s en Patriarchen gaat? Laten zij, die daarover kunnen spreken, naar voren komen. Als er niemand is die dat doet, verhinder me dan niet me te gedragen zoals het me uitkomt.” Vervolgens ging Yun Men zitten.

Sommigen kunnen niet langer juist van verkeerd onderscheiden. Ze tekenen cirkels, ketenen zich terwijl ze stokken dragen. Zien jullie zijn opening ontstaan? Wat een opening is er in deze monnik die deze vraag stelt. Yun zag de opening ontstaan in zijn vraag, dus zei hij ‘cake’ om het te dichten. Maar de monnik wilde niet stoppen, hij ging door met vragen stellen. Dus schreef Hsueh Tou, “Zelfs de erin gestopte cake houdt hem niet tegen. ”

“Tot nu toe is, overal, de wereld in verwarring.” Volgelingen van Ch’an wendden zich tegenwoordig naar ‘cake’ om inzicht te krijgen, of anders wendden ze zich tot ‘voorbij Boeddha’s en Patriarchen gaan’ om theorieën te ontwikkelen’. Aangezien het op beide plaatsen niet te vinden is, waar uiteindelijk dan wel? Over dertig jaar, wanneer ik mijn botten ingeruild heb, zal ik het jullie vertellen.

Yun Men's "De provisiekast in de keuken en de hoofdpoot"

Koan 86

Aanwijzing

Hij houdt de wereld gesloten zonder de geringste lek. Hij snijdt de ontelbare stromingen af zonder een druppel achter te houden. Open je mond en je zit verkeerd, aarzel in gedachten en je zit ernaast. Maar vertel me, wat is het barrière doordringend oog? Om te testen citeer ik dit geval, om inzicht te krijgen..

Koan

Yun Men spraak tot zijn gemeenschap: "Iedereen heeft een licht, wanneer je ernaar kijkt, zie je het niet en is het donker en mistig. Wat is dat licht, dat iedereen heeft?"

Later, antwoordde hij zelf, namens de monniken, "De provisiekast in de keuken en de hoofdpoot." Hij zei ook, "Iets goeds is niet zo goed als niets"

Commentaar

In zijn kamer sprak Yun Men nog enkele woorden, "Jullie allemaal, precies waar je nu staat, iedereen en elk van jullie heeft een lichtstraal die voortdurend schijnt, nu en vanaf de oudste tijden, ver verwijderd van zien of weten. Ofschoon het een licht is, begrijp je het niet, als je er vragen over stelt – is het niet donker en mistig?" Twintig jaar lang gaf hij deze les, maar er was nooit iemand die de betekenis begreep. Later vroeg Hsiang Lin aan Yun Men om namens de monniken te spreken. Men zei: "De provisiekast in de keuken en de hoofdpoot." Hij zei ook, "Iets goeds is niet zo goed als niets". Normaal gebruikte hij slechts één enkele zin als hij namens anderen sprak; waarom hier dan twee? De eerste zin opent nauwelijks een weg om inzicht te krijgen. Als je er echt voor gaat, sta je, zodra je het hoort, rechtop, en ga je. Yun Men was bang dat men op dit punt vast zouden lopen en zei daarom ook, "Iets goeds is niet zo goed als niets."

Zodra mensen tegenwoordig 'licht' horen, komt er een glans in hun ogen en zeggen ze, "Waar is de provisiekast? Waar is de hoofdpoot?" Maar dit heeft er niets mee te maken. Zo is gezegd, "ontdek de betekenis aan de haak, verblijf niet bij het nulpunt op de schaal". Deze zaak bevindt zich niet in het oog noch in de omgeving. Om iets van een begin hiervan te begrijpen, moet je alle weten en inzicht los snijden, winst en

verliest vergeten en puur, naakt en volledig kalm worden. Iedereen en elk van jullie moet het op zijn eigen manier onderzoeken.

Yun Men zei: “Je komt en gaat in het daglicht; je onderscheidt mensen in het daglicht. Plotseling is het middernacht, er is geen zon, maan of licht van een lamp. Misschien zou je in een bepaalde plaats waar je geweest bent, in staat zijn om iets vast te pakken, maar dat zal nooit gebeuren in een plaats waar je nog nooit geweest bent.”

Shih T'ou's⁴⁹ “De identiteit van veelheid en eenheid” zegt:

In feite is er duisternis in helderheid, maar je moet de duisternis niet willen ontmoeten. Er is helderheid in duisternis, maar zoek niet naar die helderheid.

Zeg me, als je licht en duisternis afsnijdt, wat is het? Zo is gezegd, “De geest-bloem straalt licht uit en schijnt over al het land in tien richtingen.” P'an Shan zei, “Licht schijnt niet op objecten, noch bestaan de objecten niet. Als je licht en objecten allebei vergeet, dan, wat is het?” Ook werd gezegd:

*Dit zien en horen is niet zien en horen
Maar er is een ander geluid en vorm welke je aangeboden kan worden
Hier, als je kan begrijpen dat er helemaal niets is,
Ben je vrij om onderscheid te maken tussen essentie en handelen*

Probeer eerst Yun Men's laatste zin door en door te begrijpen, dan kan je terug gaan naar de zinnen daarvoor, om ermee te spelen. Maar uiteindelijk maakt dat je niet levend. De oude Vimalakirti zei: “Alle dingen zijn gegrondvest op een vergankelijke basis”. Je moet hier niet naar toe gaan om te spelen met licht en schaduwen en ruimte te geven aan je geest. Noch is het voldoende om een uitleg te fabriceren met termen als niets. Een oude zei, “Het is beter als je ruimte geeft aan een inzicht op het bestaan zo groot als de berg Sumeru, dan dat je inzichten over het niets produceert zo klein als een mosterd zaadje.” Mensen van het mindere voertuig vallen vaak eenzijdig voor dit inzicht.

Gedicht

Vanuit zichzelf schijnt hij, uitgelijnd in een solitair licht
Hij opent een route voor je
Bloemen vallen, de boom heeft geen schaduw
Wie ziet niet, wanneer je kijkt
Zien of niet zien

---

⁴⁹ Shitou Xiqian (700-790)

Achterwaarts op een os gezeten betreedt hij de Boeddha schrijn

Commentaar

“Vanuit zichzelf schijnt hij, uitgelijnd in een solitair licht.” Oorspronkelijk, precies waar je staat, is een lichtstraal, je gebruik ervan is echter duister. Daarom plaatst meester Yun Men dit licht recht voor jullie gezicht. Maar zeg, wat is ieders licht? “De keuken provisiekast en de hoofdpoot.” Dit is waar Yun Men het solitaire licht opstelt. P’an Shan zei: “De geest-maan is solitair en vol, haar licht overweldigt ontelbare vormen.” Dit is een waarachtige, eeuwige en unieke openbaring.

Daarna “opent hij een route voor je”. Yun Men is nog altijd bang dat mensen zich hechten aan “de provisiekast in de keuken en de hoofdpoot.” Als we de provisiekast voor het moment laten voor wat het is, en de ochtend bloemen vallen, de boom geen schaduw heeft, de zon ondergegaan is, de maan zwart wordt en de complete hemel en aarde een zwarte uitgestrektheid is – zie je het dan nog altijd? “Wie ziet niet, wanneer je kijkt”. Zeg me, wie is het, die niet ziet? Hier, waar “in feite is er duisternis in helderheid” en “er is helderheid in duisternis”, beide zijn als een stap vooruit en een stap achteruit.” Je moet voor jezelf inzien.

Hsueh Tou zegt, “Zien of niet zien”, waarmee hij poëzie maakt van, “iets goeds is niet zo goed als niets”. Samengesmolten met zien, en toch zie je het niet, samengesmolten met verlichting, en toch begrijp je het niet.

“Achterwaarts op een os gezeten betreedt hij de Boeddha schrijn.” Hij duikt in de zwarte leren emmer. Je moet persoonlijk met de os de Boeddha schrijn binnenrijden om te zien wat hij zegt.

De handen en ogen van de Bodhisattva van het Grote Mededogen

Koan 89

Aanwijzing

Als je hele lichaam een oog was, zou je nog niet in staat zijn het te zien. Als je lichaam een oor was, zou je nog niet in staat zijn het te horen. Als je lichaam een mond was, zou je er nog niet over kunnen spreken. Als je lichaam geest was, zou je nog niet in staat zijn het waar te nemen.

Het lichaam even terzijde, nu, als je plotseling geen ogen had, hoe kan je dan zien. Zonder oren, hoe kan je dan horen? Zonder mond, hoe kan je dan spreken? Zonder geest, hoe kan je dan waarnemen? Als je hier een enkel pad kan ontvouwen, dan zou je een medestudent van de oude Boeddha's zijn. Maar laat "studeren" voor een moment terzijde, onder wiens hoede zou jij willen studeren?

Koan

Yun Yen⁵⁰ vroeg aan Tao Wu⁵¹: "Waarvoor gebruikt de Bodhisattva van het Grote Mededogen zoveel handen en ogen?"

Wu zei: "Het is als iemand die, midden in de nacht, achter zijn rug reikt, tastend naar een kussen"

Yen zei: "Ik begrijp het"

Wu zei: "Hoe begrijp jij het?"

Yen zei: "Over het gehele lichaam zijn handen en ogen"

Wu zei: "Je zegt daar nog al wat, maar je hebt slechts 80% gezegd"

Yen zei: "Wat zeg jij, oudere broer"

Wu zei: "Doorheen het lichaam zijn handen en ogen"

Commentaar

Yun Yen en Tao Wu waren studenten onder Yao shan⁵². Gedurende 40 jaar raakte Yun Yen zijn mat niet aan. Yao Shan was de stichter van de complete Tsáo-Tung

---

⁵⁰ Yunyan Tansheng (780-841)

⁵¹ Daowu Yanzhi (769-835)

school. Drie mannen die het pad van de Dharma lieten opbloeien. Van Yun Yen stamde Tung Shan af; afstammeling van Tao Wu was Shih Shuang en afstammeling van Sh'uan Tzu was Chia Shan.

De Bodhisattva van het grote mededogen (Avolokitesvara, Kuan Yin) heeft 84.000 symbolische armen. Het grote mededogen heeft zoveel handen en ogen – jullie allemaal, heb je die ook? Pai Chang zei, "Alle gezegdes en geschriften keren terug tot je eigen zelf"

Yun Yen zocht vaak Tao Wu op, om te studeren en vragen te stellen, om zijn scherpzinnigheid te veranderen in zekerheid. Op een dag vroeg hij aan hem: "Waarvoor gebruikt de Bodhisattva van het Grote Mededogen zoveel handen en ogen?" Tao Wu had hem tegelijk een klap met zijn staf op zijn rug moeten geven, om alle complicaties die later optraden te voorkomen. Maar Tao Wu was vol mededogen – hij kon zo niet zijn. In plaats daarvan gaf hij Yun Yen uitleg, met de bedoeling hem tot onmiddellijk inzicht te brengen. In plaats van hem te slaan zei Tao Wu, "Het is als iemand die, midden in de nacht, reikt achter zijn rug, tastend naar een kussen". Tasten naar een kussen, in het midden van de nacht zonder lamplicht – vertel me, waar zijn de ogen?

Yun Yen zei onmiddellijk, "Ik begrijp het". Wu zei: "Hoe begrijp jij het?" Yen zei: "Over het gehele lichaam zijn handen en ogen". Wu zei: "Je zegt daar nog al wat, maar je hebt slechts 80% gezegd". Yen zei: "Wat zeg jij, oudere broer". Wu zei: "Doorheen het lichaam zijn handen en ogen"

Maar zeg eens, is "Over het gehele lichaam" juist of is "Doorheen het lichaam" juist? Al lijken ze met modder bedekt, toch zijn ze helder en schoon. Tegenwoordig maken mensen vaak emotionele interpretaties en zeggen dan dat "over het gehele lichaam" fout is terwijl "doorheen het lichaam" goed is - ze herkauwen slechts de woorden en zinnen van de voorvaderen. Ze zijn gestorven in de woorden van de voorvaderen, ver verwijderd van het realiseren dat de betekenis van de voorvaderen niet in de woorden zit en dat spreken slechts gebruikt wordt als het onvermijdelijk is.

Tegenwoordig plaatsen mensen voetnoten en zetten structuren op, waarmee ze beweren dat, als iemand dit geval kan doordringen, dit beschouwt kan worden als voldoende begrip om een eind te maken aan het studeren. Tastend met hun handen over hun lichaam, en over de lamp, en over de pilaar, maken ze "doorheen het lichaam", tot iets letterlijks. Als je het op deze manier begrijpt, degradeer je die voorvaderen nogal.

Men heeft het zo gezegd: "Hij bestudeert de levende woorden, niet de dode woorden". Je moet emotionele bezoedelingen en conceptueel denken afsnijden, naakt en rein worden, vrij en ongebonden, alleen dan ben je in staat deze woorden over het grote mededogen te doorgronden.

---

⁵² Yaoshan Weiyuan (751-834)

Heb je niet gehoord hoe Ts'ao Shan aan een monnik vroeg: "Hoe is het wanneer de Dharmakaya, het lichaam van de werkelijkheid, zich manifesteert als een vorm die overeenkomst met levende wezens, zoals de maan reflecteert in het water". De monnik antwoordde: "Als een ezel die in de waterput kijkt". Shan zei: "Je hebt al heel wat gezegd, maar nog altijd maar 80 procent van het". De monnik zei: "Wat zegt u, leraar?" Shan zei: "Het is als de waterput die naar de ezel kijkt". Dit betekent hetzelfde als deze koan.

Als je, jezelf tot hun woorden wendt, zal je nooit in staat zijn uit de val van Tao Wu en Yun Yen te ontsnappen. Hsueh Tou, als een ingewijde, sterft niet langer in de woorden, hij loopt regelrecht naar Tao Wu's en Yun Yen 's hoofden, met de volgende versregels:

Gedicht

Over het gehele lichaam is goed.

Doorheen het lichaam is goed.

Het duidelijk maken is nog altijd 100.000 mijlen ver weg.

Met zijn vleugels uitgespreid vliegt de Roc over de wolken van de zes zintuigen.

Het zweept de wind op tegen het water van de vier oceanen.

Welk stofdeeltje vliegt plots op?

Welk haarsliertje is niet tegengehouden?

Zie je het niet?

Het net van de juwelen⁵³ hangt in patronen omlaag, reflecties na reflecties.

Waar komen de handen en ogen op de staf vandaan?

Bah!

---

⁵³ Indra's net, wordt in het Mahayana Boeddhisme (o.a. in de Avatamsaka sutra) gebruikt om de leegheid en wederzijdse doordringbaarheid en verbondenheid te illustreren.

Commentaar

“Over het gehele lichaam is goed. Doorheen het lichaam is goed.”

Of je nu zegt achter je rug tasten naar een kussen, dat is het, of met je hand over je lichaam wrijven, dat is het, als je dat soort interpretaties maakt, ben je met niets anders bezig dan leven in een spookgrot. Uiteindelijk is noch “Over het gehele lichaam”, noch “Doorheen het lichaam” goed. Als je dit verhaal over het Grote Mededogen wilt begrijpen door middel van je emotioneel bewustzijn, ben je er eigenlijk lichtjaren van verwijderd. Hsueh Tou kan met een zin spelen - er leven in blazend zegt hij, *“Het duidelijk maken is nog altijd 100.000 mijlen ver weg.”*

In de daaropvolgende regels dicht Hsueh Tou wat Tao Wu en Yun Yen zo bijzonder maakt.

“Met zijn vleugels uitgespreid vliegt de Roc over de wolken van de zes zintuigen. Het zweept de wind op tegen het water van de vier oceanen.” De grote Roc kan draken verslinden, met zijn vleugels laat hij de wind beuken tegen het water, het water splijt uiteen en de Roc vangt de draak en verslindt hem. Hsueh Tou zegt dat als jij de wind kan opzwepen tegen de golven als de Roc, je zeer dapper en sterk bent.

Als zulke handelingen bekeken worden met de duizend handen en ogen van de Bodhisattva van het grote Mededogen zou het slechts het plots opwaaien van een beetje stof zijn, of zoiets als een haartje weggeblazen door de wind. Hsueh Tou zegt: “Als je de handen en de ogen van de Bodhisattva van het Grote Mededogen beschouwt als het wrijven van de handen over het lichaam, waar is dat goed voor?” Dit is nu juist niet goed genoeg voor dit verhaal over de Bodhisattva van het Grote Mededogen, Hsueh Tou zegt: *“Welk stofdeeltje vliegt plots op? Welk haarsliertje is niet tegengehouden?”*.

Hsueh Tou zegt van hemzelf dat een ingewijde onmiddellijk zijn sporen uitwist. Desalniettemin geeft hij tegen het eind van het vers alles weg door een vergelijking, hij is nog altijd in de grot. *“Zie je het niet? Het net van de juwelen hangt in patronen omlaag, reflecties na reflecties.”* Hsueh Tou gebruikt de heldere juwelen van Indra's net om ze als omlaag hangende patronen te gebruiken. Maar zeg me, waar komen de handen en ogen tot rust?

In de Hua Yen school werden vier Dharma rijken benoemd. Ten eerste het Dharma rijk van het beginsel, het principe, om de één-smaak gelijkheid uit te leggen. Ten tweede het Dharma rijk van de fenomenen, om het principe van het geheel dat fenomeen wordt uit te leggen. Ten derde het Dharma rijk van het beginsel en de fenomenen, ongehinderd, om uit te leggen hoe beginselen en fenomenen zonder enige hinder samenvloeien. Ten vierde het Dharma rijk van geen hindernissen tussen de fenomenen, om uit te leggen dat elk fenomeen overal alle fenomenen binnen dringt, dat alle dingen overal alle dingen omarmen, allemaal gelijktijdig,

zonder hindernissen in elkaar vermengen. Daarom wordt gezegd: "Zodra een enkel stofdeeltje ontstaat, bevat het de gehele aarde, elk atoom bevat oneindige hoeveelheid Dharma rijken. Dat is zo voor elk atoom, dat is zo voor alle atomen".

Wat betreft het net van juwelen; voor Indra's Dharma hal van goedheid is er een net van juwelen. Honderd duizenden juwelen worden gereflecteerd in elk individueel juweel en elk juweel is gereflecteerd in honderd duizenden juwelen. juweel in het midden en de omringende juwelen reflecteren heen en weer, waarbij de beelden oneindig keer versterkt worden. Dit illustreert het Dharma rijk van geen hindernissen tussen de fenomenen.

Vroeger gaf de Nationale Leraar Hsien Shou eens een demonstratie door middel van spiegels en een lamp. Hij plaatste tien spiegels in een cirkel en zette de lamp in het midden. Als je in een spiegel keek zag je in negen spiegels de lamp weerspiegelt, en lamp en spiegels waren allemaal even helder zichtbaar.

Dus, toen de door de Wereld Vereerde de eerste keer werkelijk verlicht werd, trad hij binnen in alle hemels van de 33 zalige koninkrijken zonder zijn plek (plaats) te verlaten, en op negen bijeenkomsten in zeven plaatsen verspreide hij de Hua Yen geschriften.

Hsueh Tou gebruikt Indra's juwelen net om de leer van het Dharma rijk zonder hindernissen tussen fenomenen met ons te delen. De zes aspecten zijn zeer duidelijk; allesomvattend, de gelijkheid, de verschillen, de vorming, en de ontbinding. Breng één aspect naar voren en alle zes zijn ingesloten. Omdat levende wezens in hun dagelijks leven zich hiervan niet bewust zijn, brengt Hsueh Tou de heldere juwelen van Indra's net, die in patronen neer hangen, naar voren om deze uitspraken over de Bodhisattva van het grote mededogen te beschrijven. Het is zo, dat als je in staat bent om, te midden van het juwelen net, de staf en het wonderlijke functioneren van de bovennatuurlijke krachten die ongehinderd in en uit gaan, te begrijpen, dan kan je de handen en ogen van de Bodhisattva zien. Daarom zegt Hsueh Tou, "*Waar komen de handen en ogen op de staf vandaan?*" Om je door de staf tot realisatie te laten komen en door een schreeuw vervulling te krijgen.

Wanneer Te Shan mensen sloeg zodra ze binnen kwamen, wanneer Lin Chi schreeuwde tegen mensen zodra ze door de poort gingen, vertel me, waar waren de handen en de ogen. En vertel me, waarom murmelde Hsueh Tou op het eind het woord "*Bah!*".

Onderzoek!

Chao Chou's "Drie keerwoorden"

Koan 96

Chao Chou gaf drie keerwoorden aan zijn gemeenschap.

"Een gouden Boeddha passeert niet door een oven; een houten Boeddha passeert niet door vuur; een modder Boeddha passeert niet door water."⁵⁴

Commentaar

Nadat Chao Chou deze drie keerwoorden had uitgesproken, zei hij, "De echte Boeddha zit binnen in je." Deze zin klinkt extreem toegeeflijk. Die man van lang geleden maakt het duidelijk met een enkel oog, zijn hand reikt uit om mensen te gidsen; hij maakt kort en krachtig gebruik van deze woorden om zijn boodschap over te brengen; hij wil anderen helpen. Als je eenzijdig de ware imperatief in zijn totaliteit zou presenteren, zou er 3 meter hoog onkruid groeien voor de hal. Hsueh Tou vindt de toegeeflijkheid van die laatste zin niet gepast, dus hij schrapt die zin en gebruikt slechts drie zinnen. Als een modder Boeddha door water passeert zal hij uiteenvallen, als een gouden Boeddha een oven passeert zal hij smelten; als een houten Boeddha door vuur passeert zal hij verbranden. Wat maakt het zo moeilijk om deze keerwoorden te begrijpen? Hsueh Tou 's honderd voorbeelden worden gecompliceerd door oordelen en vergelijkingen; deze drie regels geven echter direct toegang tot de adem van een lompenmonnik. Maar toch, deze regels zijn inderdaad moeilijk te bevatten. Als je voorbij deze regels kan komen heb je je studie met goed gevolg beëindigd.

Gedicht (1)

Een modder Boeddha passeert niet door water

Spiritueel licht verlicht hemel en aarde

Als hij niet was blijven staan in de sneeuw

Zou iemand dan in staat zijn niet te imiteren?

---

⁵⁴ uit de 'Recorded Sayings of Zen Master Chao Chou': "De meester (Chao Chou) kwam de hal binnen en gaf de volgende instructie aan de gemeenschap: "Metalen Boeddha's passeren niet door een oven, houten Boeddha's niet door vuur, Modder Boeddha's passeren niet door water. De ware Boeddha zit binnen in je." "Bodhi, Nirvana, zo-heid en Boeddhanatuur zijn slechts kleren die het lichaam bedekken." "En, als zodanig, kan je ze dwang begeertes noemen. Als je er geen vragen over stelt, zijn het geen dwang begeertes." "Waar kan het waarachtige koninkrijk van de Werkelijkheid gevonden worden?" "Als je de geest niet laat geboren worden, kunnen de 10.000 dharma's niet overgedragen worden. Ga gewoon zitten, en laat je zinken in deze zaak voor 20 of 30 jaar. Als je niet tot enig begrip komt mag je mijn hoofd af hakken. "

Commentaar (fragmenten)

Toen de tweede patriarch geboren werd, verlichte een spiritueel licht ('Shen Kuang') de kamer. Op een nacht verscheen een geest aan de tweede patriarch en zei, "Waarom hier nog blijven? De tijd om de weg te volgen is aangebroken, ga naar het Zuiden." Vanwege de associatie met geesten en spiritualiteit werd de tweede patriarch Shen Kuang genoemd. Hij studeerde hard, maar vond dat de leer van Confucius en Lao Tzu slechts aangepaste normen overdraagt.

Hij ging naar Bodhidharma, die in stilte zat en geen instructies gaf. Dat jaar, in de nacht van 9 december, viel er veel sneeuw. De tweede patriarch stond bij de muur en tegen het ochtendgloren kwam de sneeuw tot aan zijn knieën. Bodhidharma kreeg medelijden met hem en zei, "Jij, die daar in de sneeuw staat, wat zoek je?" De tweede Patriarch zuchtte droevig en zei, "Ik smeeek slechts uw compassie, om de ambrozijnen poort te openen, en alle schepsels te redden." Bodhidharma zei, "Het wonderlijke pad van alle Boeddha's vereist ijverig blijven werken, gedurende vele eons; dat te beoefenen wat moeilijk te oefenen is, door het onverdraaglijke te verdragen. Hoe kan jij, met weinig deugd en kleinzielige kennis, een ondiep hart en een arrogante geest, hopen dat je het ware voertuig kan vinden. Er is geen weg." De tweede patriarch was, na het horen van deze woorden, nog meer vastberaden de weg te willen volgen. Hij haalde stiekem een mes uit zijn zak en sneed zijn linker voorarm eraf. Bodhidharma wist dat dit een voertuig van de Dharma was en vroeg hem, "jij staat in de sneeuw en je snijdt je arm eraf, waarom?" De Tweede patriarch zei, "mijn geest is onrustig, alstublieft meester, breng mijn geest tot rust." Bodhidharma zei, "breng me je geest, en ik zal ze tot rust brengen." De tweede patriarch zei, "ik kan mijn geest niet vinden, hoeveel ik ook zoek." Bodhidharma zei, "Ik heb je geest tot rust gebracht."

Daarom zei Hsueh Tou: 'Als hij niet was blijven staan in de sneeuw, zou iemand dan in staat zijn niet te imiteren?' Slaafse, kruiperige, bedrieglijke mensen zouden hem nadoen, en onmiddellijk valse imitaties worden. Hsueh Tou looft "Een modder Boeddha kan niet door water passeren" – waarom komt hij dan met dit verhaal? Hij heeft de afwezigheid van wat dan ook in zijn geest bereikt, schoon en naakt, alleen zo kon hij dit gedicht creëren.

Heb je niet gezien hoe Meester Shou Ch'u van Tung Shan het volgende gedicht aan zijn gemeenschap voorhield:

Op de top van de Wu T'ai berg zijn de wolken als stomende rijst
Voor de oude Boeddha hal pist een hond recht omhoog de lucht in
Geroosterde cake bovenop de vlaggenmast
Drie apen werpen centen in de nacht

Meester Tu Shin zei,

Wanneer ossen graan eten in de Huai provincie
Zijn de buiken van de paarden in de Yi provincie opgezwollen
Zoek waar ter wereld ook naar een dokter
Om een varken 's linkerarm dicht te schroeien

En Mahasattva Fu zei,

Met lege handen een schoffel vasthouden
Lopend een waterbuffel berijden
Een man loopt de brug over
De brug, niet het water, stroomt

Ook wordt gezegd,

Als de capaciteiten van een stenen man waren zoals jij,
Zou ook hij volksliedjes kunnen zingen
Als jij zoals de stenen man zou zijn
Zou jij hem ook kunnen vergezellen naar de opera.

Als je deze woorden kan begrijpen, zal je ook dit gedicht van Hsueh Tou begrijpen.

Gedicht (2)

Een gouden Boeddha passeert niet door een oven
Iemand roept om Tzu Hu
Enkele woorden op het mededelingen bord,
Waar blaast er geen pure wind?

Commentaar

“Een gouden Boeddha passeert niet door een oven; iemand roept om Tzu Hu”. Deze zin maakt het gedicht compleet. Waarom komt hij met iemand roept om Tzu Hu”? Alleen met de smederij en blaasbalg van een meester is dat mogelijk. Meester Tzu

Hu⁵⁵ had een bord hangen boven de poort, waarop stond “Tzu Hu heeft een hond; aan de bovenkant pakt hij het hoofd van de mensen; in het midden pakt hij de lendenen van de mensen; aan de onderkant pakt hij de benen van de mensen. Als je stopt met praten tegen hem, verlies je je lichaam en leven.” Zodra hij een nieuweling zag komen begon hij onmiddellijk te schreeuwen, “Kijk uit voor de hond!”. Zodra de monnik zich omdraaide, ging Tzu Hu onmiddellijk terug naar zijn kamer. Maar zeg me, waarom kon hij Chao Chou niet bijten? Tzu Hu liep ooit 's nachts rond in het waslokaal en schreeuwde, “Pak de dief, pak de dief!” In het donker liep hij tegen een monnik op, hij pakt hem bij zijn schouders en hield hem vast, terwijl hij zei, “Ik heb hem, ik heb hem!” De monnik zei, “Meester, ik ben het niet.” Hu zei, “je bent het, maar jij hebt het gewoonweg nog niet te pakken.” Als je dit verhaal kunt begrijpen, dan kan je iedereen vermorzelen, overal zal de pure wind kil en heftig zijn. Anders zal je zeker niet instaat zijn om ook maar iets te doen met “de enkele woorden op het bord”. Als je hem wil zien, hoef je alleen maar volledig te passeren en dan zal je inzien wat het gedicht wil zeggen.

Gedicht (3)

Een houten Boeddha passeert niet door vuur

Ik denk altijd aan de Ovenbreker⁵⁶

Plotseling slaat de staf

En dan realiseer je, dat je afgekeerd bent van jezelf

Commentaar

‘Een houten Boeddha passeert niet door vuur; Ik denk altijd aan de Ovenbreker’. Deze ene zin maakt het compleet. Hsueh Tou denkt altijd aan de Ovenbreker, vanwege ‘een houten Boeddha passeert niet door vuurgedicht.’ De naam van de ‘Ovenbreker’ is niet bekend. Hij leefde solitair op de Sung berg. Op een dag ging hij met een aantal volgelingen naar de bergbewoners. Daar was een zeer heilige schrijn. In de hal daarvan stond een oven. Mensen kwamen van ver om onophoudelijk te offeren. Ze hadden vele levende wezens geofferd. De meester ging de schrijn binnen en sloeg drie keer met zijn staf op de oven. Hij zei, “Wat een onzin! Je bent oorspronkelijk gemaakt van steen en modder, waar komt de geest vandaan, wat is de oorsprong van het heilige, dat je levende wezens verbrand?” En opnieuw sloeg hij drie keer met zijn staf. De oven tuimelde voorover, brak en viel uit elkaar.

---

⁵⁵Chu Lizong (+ 880) leerling van Nan Ch'uan. Wordt ook genoemd in het gedicht en commentaar bij koan 17, samen met IJzeren molensteen Lui

⁵⁶Een discipel van Sûzan Keian. Die discipel was van de 5e patriarch

Op hetzelfde moment stond een man, in een blauw gewaad en een hoge hoed, voor de meester. Buigend zei hij, "Ik ben de god van de oven; sinds lang geleden waren mijn handelingen onderworpen aan vergelding, maar vandaag, toen ik de meester de waarheid van niet-ontstaan hoorde uitleggen, ben ik bevrijd van deze plek, en leef ik in de hemel. Ik ben gekomen om u te bedanken." De meester zei, "Het is je fundamentele, oorspronkelijke natuur, niet mijn uitspraken". De oven god boog opnieuw en verdween. Een bediende zei, "Wij zijn al zo lang bij de meester, maar hebben nooit instructies ontvangen. Welke binnendoor weg heeft de oven god gebruikt, zodat hij onmiddellijk in de hemel kwam? De meester zei, "Ik heb alleen maar tegen hem gezegd dat hij oorspronkelijk van steen en modder gemaakt is. Waar komt de geest vandaan, wat is de oorsprong van het heilige?" De monnik had geen antwoord. De meester zei, "Begrijp je?" De monnik zei, "ik het begrijp het niet." De meester zei, "buig". De monnik boog en de meester zei, "gebroken, in elkaar gestort". De monnik was plots verlicht.

Later vertelde een andere monnik dit aan de Nationale Leraar Hui'an⁵⁷. De leraar zuchtte vol bewondering en zei, 'deze vent heeft het diepgaande begrip dat de dingen en het zelf één zo-heid zijn.' De oven god begreep dit principe, daarom was hij zo; die monnik was een lichaam bestaande uit de vijf accumulaties; de meester zei ook, "gebroken, in elkaar gestort!". Beide zijn openingen naar verlichting, maar vertel me, zijn de vier elementen en de vijf accumulaties hetzelfde, of verschillen ze van steen en tegels, modder en aarde? Omdat dat zo is, waarom zegt Hsueh Tou, "Plotseling slaat de staf; en dan realiseert (de oven god) zich dat hij zich afkeert van zijn zelf"? Waarom keert iemand zich af? Dat is alleen maar omdat hij de staf nog niet gevonden heeft.

En zeg me, als Hsueh Tou met zoveel lof over "een houten Boeddha passeert niet door vuur" spreekt, waarom citeert hij de publieke koan over de oven die breekt en in elkaar stort. Ik zal dit direct en duidelijk aan je uit leggen, zijn intentie is enkel en alleen om gevoelens, ideeën en verlies van je los te maken, eenmaal schoon en naakt, zal je op een natuurlijke wijze zijn vriendelijkheid inzien.

---

⁵⁷ Songshan Hui'an (582-709) leerling van 5^e patriarch,